Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Zdroje financování podnikatelské činnosti malých a středních podniků v ČR

Bc. Adéla Debnárová

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Adéla Debnárová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Zdroje financování podnikatelské činnosti malých a středních podniků v ČR

Název anglicky

Recources to finance the business activities of small and medium-sized enterprises in the Czech Republic

---

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit dostupnost cizích zdrojů (bankovních úvěrů) při financování podnikatelské činnosti malých a středních podniků v ČR. Přínosem diplomové práce budou vlastní náměty a doporučení pro zlepšení dostupnosti úvěrů MSP v reálné ekonomice.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na část teoretickou a analytickou. V teoretické části bude zpracována literární rešerše s využitím metody sekundárního sběru dat a studia relevantní odborné literatury z oblasti teorie podnikání. Další zdroje dat: ČSÚ, Eurostat, ČNB, MF ČR a daňové zákony.

V analytické části závěrečné práce bude provedena analýza variantního řešení financování podnikatelské činnosti se zaměřením na cizí zdroje (úvěr). V analytické části práce budou využity metody: analýza dokumentu, finanční analýza, statistické metody, deskripce, komparace, příp. metoda interview.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran textu bez příloh

Klíčová slova

malý a střední podnik, podnikatelský subjekt, podnikatelský úvěr, hypoteční úvěr, ČNB, bankovní instituce, investice, dotace, půjčka

---

Doporučené zdroje informací

BRABEC, Ing. Jiří. Finanční gramotnost: Srozumitelně a bez překážek. čtvrté. Plzeň: ABC Finančního vzdělání, 2016. ISBN 978-80-905057-1-1.

ČERVENKA, Miroslav, Dagmar IRCINGOVÁ a Miroslav ŠKVÁRA. Spotřebitelské úvěry 2017. Praha: Miroslav Škvára 2017. ISBN 978-80-904823-4-0

KANTNEROVÁ, Liběna. Základy bankovnictví: Teorie a praxe. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4.

MALEC, K. – KALA, V. – ŘEZBOVÁ, H. – HOMOLKA, J. – PLETICHOVÁ, D. – MACH, J. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA, – SLABOCH, J. *Základy podnikové ekonomiky.* Praha: Česká zemědělská univerzita, 2017. ISBN 9788021327825.

MELUZÍN, PH.D., doc.Ing. Tomáš a Ing. Václav ZEMAN. Bankovní produkty a služby. Brno: AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM, 2014. ISBN 978-80-214-4841-4.

Pollumajanduse registrite ja informatsiooni amet [online]. 2018 [cit. 2018-06-24]. Dostupné z: http://www.pria.ee/en/about

Portál eAGRI – resortní portál Ministerstva zemědělství [online]. [cit. 2018-06-24]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/

Portál farmáře (eAGRI) [online]. [cit. 2018-06-24]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/farmar/

Státní zemědělský intervenční fond [online]. [cit. 2018-06-24]. Dostupné z: http://www.szif.cz/cs

TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra a Eva JELÍNKOVÁ. Podniková ekonomika – klíčové oblasti. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0689-9.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Dobroslava Pletichová

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 25. 2. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 18. 08. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Zdroje financování podnikatelské činnosti malých a středních podniků v ČR“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.11.2019 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Dobroslavě Pletichové za vedení a odborných rad spojené s vypracování této diplomové práce.

Zdroje financování podnikatelské činnosti malých a středních podniků v ČR

Abstrakt

Z hlediska růstu a inovací malých a středních podniků je rozhodujícím problémem jejich přístup ke zdrojům financování podnikatelské činnosti. Mezi zeměmi EU existují významné rozdíly v získávání finančních prostředků z hlediska různých typů finančních společností. Vstupem České republiky do Evropské unie mají podnikatelé možnost využít různé dotační programy a další národní zdroje, např. v zemědělství z podpůrného garančního a lesnického fondu (PGRLF). Diplomová práce hodnotí možnosti financování malých a středních podniků z vlastních a cizích zdrojů, podnikajících v odvětví zemědělství a ve stavebnictví. Nejdůležitějšími zdroji financování malých a středních podniků jsou bankovní úvěry a leasing.

Klíčová slova: financování, podnikatelský subjekt, firma, komerční banka, finanční instituce, dotace, úvěr, leasing, dlužník, věřitel

Recourses to finance the business activities of small and medium-sized enterprises in the Czech Republic

Abstract

For the growth and innovation of small and medium sized companies, the essential matter is their approach to resources for financing their business. There are considerable differences in acquiring financial resources for different types of business, between countries of EU. With membership of Czech Republic in EU businessmen got the chance to utilize a variety of grants and other national resources, such as Supportive Guarantee and Forestry Fund. This thesis evaluates options and possibilities of financing small and medium sized companies doing business in agriculture and construction. The most important financial resources of small and medium sized companies are bank loans and leasing.

Keywords: financing, business subject, company, commercial bank, financial institution, subsidy, loan, leasing, debtor, creditor

Obsah

1 Úvod 12

2 Cíl práce a metodika 13

2.1 Cíl práce 13

2.2 Metodika 13

3 Malé a střední podniky v České republice 17

3.1 Koncepce malých a středních podniků na období 2014 – 2020 17

3.2 Strategická vize 18

4 Zdroje financování podnikatelské činnosti 18

4.1 Zdroje financování z vlastního kapitálu 20

4.1.1 Zisk a odpisy 20

4.1.2 Dividendy 20

4.2 Financování z cizích zdrojů 21

4.2.1 Krátkodobé cizí zdroje 22

4.2.1.1 Krátkodobé bankovní úvěry 22

4.2.1.2 Dodavatelské a odběratelské úvěry 23

4.2.1.3 Ostatní krátkodobé cizí zdroje 24

4.2.2 Dlouhodobé cizí zdroje 24

4.2.2.1 Dlouhodobé bankovní úvěry 24

4.2.2.2 Financování podnikatelských subjektů nákupem dluhopisů 26

4.2.2.3 Dlužní úpisy směnka nebo blankosměnka 26

4.2.2.4 Finanční leasing 27

4.2.2.5 Bankovní finančně – úvěrové obchody 27

4.3 Dotace jako zdroj financování 28

4.3.1 Národní dotace 29

4.3.1.1 Programy Českomoravské záruční banky 29

4.3.1.2 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. 30

4.3.2 Dotace z Evropské unie 32

4.3.2.1 Strukturální fondy Evropské unie 32

4.3.2.2 Společná zemědělská politika po reformě – I. a II. pilíř 34

4.3.2.3 Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) 36

4.3.2.4 Evropská investiční banka a Evropský investiční fond 37

4.3.2.5 Českomoravská rozvojová a záruční banka, a.s. 39

5 Zajištění úvěru 40
5.1 Blankosměnka 40
5.2 Zástavní právo k nemovitosti 41
5.3 Zajištění úvěru formou blokace na běžném účtu 41

6 Analýza financování podnikatelských subjektů podle vybraných odvětví 42
6.1 Financování investice zemědělského subjektu v rostlinné výrobě 42
6.1.1 SWOT analýza 44
6.1.2 Rizika podnikání v odvětví zemědělství 45
6.2 Financování investice a provozní potřeby subjektu podnikajícího ve stavebnictví 55
6.2.1 SWOT analýza 55

7 Výsledky a diskuse 66

8 Závěr 73

9 Seznam použitých zdrojů 75

Přílohy I

Seznam obrázků

Obrázek 1: Bezúročné období u kreditních karet, zdroj: vlastní zpracování 23
Obrázek 2: CLAAS Jaguar 860 52
Obrázek3: Peugeot BOXER 61

Seznam tabulek

Tabulka 1: Seznam programů PGRLF 31
Tabulka 2: Přehled podpor 35
Tabulka 3: Struktura opatření PRV 2014 - 2020 36
Tabulka 4: SWOT analýza v rámci zemědělství 44
Tabulka 5: Struktura ročních splátek dle úroku a úmoru 49
Tabulka 6: Struktura ročních splátek dle úroku a úmoru 51
Tabulka 7: SWOT analýza v rámci stavebnictví 55
Tabulka 8: Výsledky financování výstavby dojírny 67
Tabulka 9: Výsledky financování zemědělského stroje 68
Tabulka 10: Výsledky financování stavebního podniku - úvěr na zakázku 70
Tabulka 11: Výsledky financování stavebního podniku - nákup vozidla 71
Tabulka 12: Splátkový plán - zemědělský subjekt bez dotací I
Tabulka 13: Splátkový plán – zemědělský subjekt úvěr bez dotací V

Seznam použitých zkratek

ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

ČNB	Česká národní banka
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný regionální operační program
MSP	Malé a střední podniky
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OPPIK	Operační program podnikání a inovace
OPŽP	Operační program životní prostředí
PGRLF	Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
PRV	Program rozvoje venkova
PVP	Přechodní vnitrostátní podpory
SZIF	Statní zemědělský intervenční fond
VCS	Dobrovolná podpora vázaná na produkci

1 Úvod

Malé a střední podniky patří na území České republiky, z důvodu jejich počtu, mezi důležité podnikatelské subjekty ovlivňující nejen trh služeb a zboží, ale i trh pracovní síly. V současné době podnikatelské subjekty, které jsou charakterizovány jako MSP zaměstnávají přes 50,00 % osob z celé podnikatelské sféry. Právě tyto podniky dokáží rychle reagovat na vývoj trhu a přizpůsobovat se možným změnám. MSP jsou oproti velkým firmám v nevýhodě s ohledem na financování finančními institucemi. Většinou jsou komerčními bankami považovány za rizikovější podniky, než jsou tomu velké firmy a korporace. Důvodem je, že MSP firmy nedisponují vysokým základním kapitálem, který by mohl sloužit jako zajištění. I přes tyto rizika jsou MSP firmy finančními institucemi podporovány. V průběhu každého životním cyklu podniku, musí firma řešit otázky financování. Při zavádění nové firmy na trh je někdy těžké získat finanční podporu formou cizích zdrojů. V tomto případě je důležité vědět i) s čím novým a zásadním bude subjekt na trh vstupovat; ii) zda zná svoji cílovou skupinu zákazníků; iii) dokáže vytvořit podnikatelský plán, který bude alokovat finanční prostředky kam jsou potřeba; iv) zná trh a konkurenci; v) umí počítat v reálných číslech a má zkušenosti z daného oboru. Bez těchto znalostí a informací není možné ani žádat o nějakou formu podpory.

V případě financování fungující firmy mohou také někdy nastat situace, kdy nemá podniky dostatečné množství finančních prostředků. Jedná se například o financování modernizace strojů ve výrobě nebo rozšíření stávajících prostor podnikaní. Podnikatelské subjekty musí neustále zdokonalovat, modernizovat a zjednodušovat svoje postupy, aby byly na trhu konkurenceschopný. Poptávka po určitých produktech se stále mění a některé výrobní podniky musí kvůli tomu měnit celý svůj podnikatelský model. To vše má za následek potřeby dostatečného množství finančních prostředků, které nedokáží podniky pokrýt z vlastních zdrojů. Důležitý zdroj podpory v podnikání jsou dotace z Evropské unie. Právě subjekty spadající do segmentu MSP mají největší možnost využití těchto podpor. Programů na podporu podnikaní je velké množství, důležité je se orientovat a vědět, kde a o jakou podporu zažádat.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit možnosti financování malých a středních podniků z vlastních a cizích zdrojů, ve vybraných subjektech, podnikajících v zemědělství a stavebnictví. Přínosem práce budou vlastní náměty a doporučení z hlediska variantního řešení použitých zdrojů financování.

2.2 Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na část teoretickou a analytickou. V úvodní části diplomové práce bude popsán význam malých a středních podniků na území České republiky, zejména z pohledu vlivu na trhu práce.

V části literární rešerše budou charakterizovány malé a střední podniky v České republice včetně strategické vize těchto subjektů do budoucna. Dále budou popsány možné zdroje financování podnikatelské činnosti formou vlastních zdrojů, jako je zisk, dividendy a odpisy. Budou definovány cizí zdroje, poskytované finančními institucemi s návazností na národní a evropské dotace, které představují podstatnou část veškerých zdrojů pro podniky podnikající na území České republiky. Zdroje financování budou čerpány z knižních publikací a internetových zdrojů.

V analytické části práce budou zhodnoceny možnosti financování malých a středních podniků ve vybraných subjektech zemědělského podnikání a ve stavebnictví. V této části diplomové práce budou využity statistické metody, metody finanční analýzy a metody finanční matematiky s využitím těchto vzorců:

SWOT analýza[1]

Jedná se o základní nástroj strategického managementu se zaměřením na analýzu vnějších hrozeb a příležitostí s vnitřními silnými a slabými stránkami podniku. Cílem analýzy je posouzení interních předpokladů k uskutečnění podnikatelského záměru a komplexní rozbor příležitostí a rizik určených trhem. Skládá se za 4 částí:

[1] *ByznysWeb.cz* [online]. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://www.byznysweb.cz/a/1121/swot-analyza

- S (Strenghts) – Silné stránky, přednosti, výhody
- W (Weakness) – Slabé stránky, nedostatky, slabiny
- O (Opportunities) – Příležitosti, možnosti
- T (Threats) – Hrozby, nežádoucí ohrožení

Celková zadluženost[2]

Tento ukazatel vykazuje míru zadluženosti vůči bilanční sumě (aktiva + pasiva). Zadluženost by měla být přiměřená podle konkrétní situace a podmínek podniku. Doporučení pro zadluženost podniku udává bilanční pravidlo vyrovnání rizika. Optimální výše ukazatele celkové zadluženosti se pohybuje okolo 50 %. V případě vyšších hodnot než je stanovena optimální výše, je zřejmé, že podnik využívá ke své činnosti více cizích zdrojů než má dostupných aktiv. Pro finanční instituce se podnik stává rizikovějším.

Debt ratio = cizí zdroje / celková aktiva (*100)

Ukazatel úrokového krytí[3]

Úrokové krytí vychází z výkazu zisku a ztráty. Tento ukazatel nám udává, kolikrát je daný podnik schopný krýt úroky z cizího kapitálu poté, co jsou uhrazeny všechny náklady související s produktivní činností podniku. Požadovaná hodnota pro pokrytí stanovených nákladových úroků je větší než 3. Optimální hodnota, která počítá i s možnou rezervou se pohybuje v rozmezí 5 – 7.

Úrokové krytí = EBIT / nákladové úroky

V praktické části budou analyzovány subjekty podnikající v zemědělství a stavebnictví. U každého odvětví bude popsána stručná charakteristika a kapitálová potřeba s ohledem na účel využití finančních prostředků. U zvoleného zemědělského a stavebního subjektu bude v rámci plánovaných investičních akce a pořizované investice, spočítána výhodnost jednotlivých variant financování. Veškeré varianty budou zhodnoceny na základě výše úrokových nákladů, které budou spočítány:

a) Výše splátky v případě pravidelných měsíčních splátek

[2] *Podniková ekonomika - klíčové oblasti*. Praha: Grada Publishing, 2018, s. 146, ISBN 978-80-271-0689-9
[3] *Podniková ekonomika - klíčové oblasti*. Praha: Grada Publishing, 2018, s. 146, ISBN 978-80-271-0689-9

$$Výše\ splátky = \frac{D * (1 + \frac{p}{100})^n * \frac{p}{100}}{(1 + \frac{p}{100})^n - 1}$$

b) Výše splátky při měsíčních anuitních splátkách

$$Výše\ splátky = U * \frac{q^n(q-1)}{q^n - 1}$$

U stavebního podniku bude zvoleno vhodné financování pro potřeby profinancování realizované zakázky a pro nákup užitkového vozidla. Variantní řešení financování budou porovnána na základě propočtu úrokových a neúrokových nákladů. Pro výpočet úrokových nákladů pro krátkodobé financování bude použit vzorec:

$$\text{Úrok} = \frac{\text{jistina} * \text{sazba} * \text{čas}}{100}$$

Dále bude v rámci subjektu ve stavebnictví spočítána výše zúročení terminovaného účtu, který bude vyžadován jako zajištění:

$$Jt = J0 * (1 + \frac{p}{100})^{t*m}$$

Jt = konečná jistina

J0 = počáteční jistina

p = úroková míra

t = počet let

m = část roku, za kterou se připisuje úrok

2T REPO SAZBA[4]

Repo sazby jsou hlavním měnovým nástrojem České národní banky, který ovlivňují množství peněz v ekonomice. Banka stahuje měnu z oběhu prodejem svých cenných papírů a naopak ji do oběhu uvolňuje nákupem stejných cenných papírů. Základní doba těchto operací je 14 dní. Vyhlášená repo sazba slouží jako maximální limitní sazba, za kterou mohou být banky při repo operacích uspokojovány.

[4] *Finance.cz* [online]. [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://www.finance.cz/makrodata-eu/menove-ukazatele/sazby-cnb/

PRIBOR[5]

Je pražská mezibankovní úroková sazba, za kterou si banky navzájem poskytují úvěry na českém mezibankovním trhu. PRIBOR je často komerčními bankami používán jako referenční sazba i vůči bankovním klientům, tj. úrokové sazby zejména u firemních úvěrů jsou na sazbu PRIBOR vázány a sjednávají se do výše odchylky od této sazby. U úvěrů poskytovaných na PRIBOR se úroková sazba mění například každé 3 měsíce, každý měsíc nebo každý týden podle vývoje sazby.

V rámci diplomové práci bude využita metoda sekundárního sběru dat, analýzy dokumentů, SWOT analýza, statistické metody, metody finanční matematiky, deskripce a komparace.

[5] *Banky.cz* [online]. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://www.banky.cz/bankovni-slovnik/pribor/

3 Malé a střední podniky v České republice[6]

Definice malých a středních podniků je vymezena v zákoně č. 47/2002 Sb. o podpoře malého a středního podnikání, který přejímá definici malých a středních podniků používanou v Evropské unii. Za malého a středního podnikatele se považuje podnikatel, který splňuje kritéria, stanovená předpisem Evropské unie.

Malý podnik je definován jako podnik, který má méně než 50 zaměstnanců a má roční obrat nepřesahující 10 000 000,00 EUR nebo jeho roční rozvaha nepřesahuje 10 000 000,00 EUR a splňuje kritérium nezávislosti tak, že 25 % nebo více základního kapitálu nebo hlasovacích práv nevlastní podnik nebo několik podniků, které nesplňují definici malého a středního podniku.

Střední podnik je pak ohraničen hranicí do 250 zaměstnanců a obratu 50 000 000,00 EUR a rozvahy do 43 000 000,00 EUR a podmínkou nezávislosti. Pokud je nezbytné odlišit mikropodnik od ostatních malých a středních podniků, jsou definovány jako podniky s méně než 10 zaměstnanců.

Definice malých a středních podniků je závazná pro národní programy státní podpory a evropské programy. Týká se členských států Evropské unie, Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) a Evropského investičního fondu (dále jen „EIF“). Vyčlenění segmentu malých a středních podniků se rozšířilo i do Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (dále jen „OECD“) a do dalších významných institucí a je tak nejpoužívanější světovou definicí skupiny malých a středních podniků.

3.1 Koncepce malých a středních podniků na období 2014 – 2020[7]

Vzhledem k významu, který sektor malého a středního podnikání v České republice představuje, a k jeho nezastupitelné úloze v rámci tržní ekonomiky, považuje vláda České republiky za nezbytné, aby malí a střední podnikatelé měli pro svoji činnost vhodné prostředí, které jim umožní rozvinout jejich schopnost přispívat k ekonomickému růstu

[6] *Unie malých a středních podniků: Definice SME* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.sme-union.cz/definice-sme/

[7] *BusinessInfo.cz: Koncepce podpory MSP 2014-2020* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/koncepce-politiky-msp-2014-2020-27913.html

České republiky. Malé a střední podniky představují více než 1 milión ekonomických subjektů v České republice, tj. 99,84 % všech podnikatelů. Zároveň zaměstnávají více než 1 800 000 zaměstnanců, na vývozu se podílí asi na 51 % a na dovozu asi na 56 %. Malé a střední podniky představují významnou roli pro rozvoj endogenního potencionálu jednotlivých krajů v České republice, protože jsou významně podnikatelsky i společensky spjaty s daným regionem a tvoří regionální podnikatelskou páteř.

3.2 Strategická vize[8]

Malí a střední podnikatelé budou hrát i nadále v české ekonomice klíčovou roli především v oblasti růstu HDP, zaměstnanosti a zahraničního obchodu. Je nutné, aby konkurenceschopnost malých a středních podniků byla založena především na inovační konkurenční výhodě. Strategická vize této Koncepce MSP 2014+ představuje českého malého a středního podnikatele jako ekonomický subjekt, který má svou konkurenceschopnost založenou na: i) kvalitních a konkurenceschopných výrobcích a službách; ii) kontinuální zvyšování inovační kapacity; iii) schopnosti produkovat nové nápady a větším uplatňováním ochrany duševního vlastnictví; iv) schopnosti využívat znalostí a výsledků výzkumu vytvořených především v domácích výzkumných organizací v) schopnosti reagovat pružně na požadavky zákazníků a promítat je do inovovaných produktů; vi) uplatnění dovedností vyplývající z efektivního využívání internetu a ICT; vii) kvalitativní i cenově výhodné; viii) schopnosti prosadit se na mezinárodním trhu a dále kvalitativně a kvantitativně expedovat; ix) účinné přeshraniční spolupráce.

4 Zdroje financování podnikatelské činnosti

Na samotném začátku poptávky podnikatelského subjektu je nutné zjistit kapitálovou potřebu daného podniku. Je nutné řešit tři základní otázky:

- Jaká bude potřeba kapitálu.
- V jaké struktuře se má zajistit.
- Na co je určen.

[8] *BusinessInfo.cz: Koncepce podpory MSP 2014-2020* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/koncepce-politiky-msp-2014-2020-27913.html

Prognózou, plánováním či analýzou výše uvedených otázek je podnik schopen určit jaké jsou vhodné finanční výpomoci pro běžné, ale i pro mimořádné potřeby podniku, rozhodování o jeho struktuře a jejich změnách. Hlavní otázkou každého ekonoma je, čím je ovlivněno financování podniku. Důležitými faktory jsou otázky času a rizika. V případě zaměření na riziko je podnik schopen dosáhnout většího zisku a naopak. Při stejném riziku se preferuje vždy větší výnos před výnosem menším a při stejném výnosu se preferuje vždy menší riziko před rizikem větším. V otázce času je možné se řídit velmi jednoduchým pravidlem: varianta s delší splatností úvěru, vždy investorovi přinese větší zisky, nicméně dluhová služba a splátková povinnost má delší horizont. Podnik musí zpracovat predikci, která by určila, zda je dlouhodobý úvěr pro subjekt přijatelný a nezatíží jeho cashflow.

Finanční rozhodování je v každém podniku jiné a je možné ho rozdělovat na taktické a strategické. Taktické finanční rozhodování je především orientováno na kratší časový horizont a většinou významně neovlivňuje chod podniku. Jedná se především o zápůjčku v menších hodnotách. Naopak strategické finanční rozhodování je zaměřeno na aktivity, které vyžadují větší finanční částky a také zásadní změny v provozu podniku. V tomto případě je realizace poměrně náročnější. Zásadní je také schopnost rozlišit, jaké zdroje financování může podnik použít, respektive odkud tyto zdroje pochází. V oblasti financování je možné získané zdroje členit na zdroje z vlastního a cizího kapitálu.

4.1 Zdroje financování z vlastního kapitálu[9]

4.1.1 Zisk a odpisy

Vlastní zdroje financování jsou pro podnikatelský subjekt zdrojem výhodným, nezvyšují počet společníků ani věřitelů firmy, nejsou s nimi spojeny emisní náklady a nezvyšují finanční riziko. Vlastní zdroje jsou však dražší než financování pomocí cizích zdrojů, upřesnění v bodu „Zdroje financování z cizích zdrojů“. Zisk spolu s odpisy patří k nejvýznamnějším zdrojům financování investic podniku, patří k jedním z hlavních cílů podnikání. Podnik nemůže využití pro financování dlouhodobých investic a potřeb veškerý zisk, ze kterého nedošlo k odečtení závazků a povinností vyplívajících jednak ze zákonných norem příslušného státu a jednak ze způsobu získávání finančních zdrojů. Zisk může být také generován z prodeje majetku. V tomto případě se jedná a mimořádný zdroj finančních prostředků, který se zpravidla moc často neopakuje.

Odpisy jsou dalším velmi významným zdrojem financování dlouhodobého majetku podniku. Představují specifický zdroj financování, neboť by měly zajistit obnovu majetku, zatímco zisk jeho rozšíření. Jsou součástí celkových příjmů podniku v podobě inkasovaných tržeb. Celková výše odpisů zůstává podniku plně k dispozici a je zcela na rozhodnutí podniku, jakým způsobem tuto částku využije, zda na úhradu běžných provozních výdajů nebo k financování dlouhodobého rozvoje podniku. Odpisy jsou na rozdíl od zisku stabilním zdrojem financování. Odpisy nejsou ovlivněny, tak velkým množstvím faktorům jako zisk a jsou firmě stále k dispozici i v případě, že negeneruje žádný zisk.

4.1.2 Dividendy

Dalším možných zdrojem z vlastních zdrojů jsou dividendy. Dividendy jsou součástí majetku podniku, který je rozdělen majitelům podniku zpravidla formou peněz. Prostřednictvím dividend jsou uspokojovány požadavky majitelů, kteří na základě vložených peněžních prostředků do základního kapitálu, očekávají že obdrží odpovídající výnos. Dividendová politika podniku je odvislá od celé řady faktorů, k nimž patří především

[9] *Interní finanční zdroje* [online]. , 4 strany [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=54270

výše dosaženého hospodářského výsledku, ale i finanční plány podniku v oblasti budoucích investic, výše zadluženosti podniku i vývoj vnějšího finančního okolí. Ekonomická teorie rozlišuje v podstatě čtyři druhy dividendové politiky: i) pasivní reziduální dividendovou politiku; ii) stabilní dividendovou politiku; iii) politiku založenou na udržování stálé výše dividendového podílu ; iv) politiku nízkých dividend během roku a mimořádné dividendy na konci roku. Pasivní reziduální dividendová politika spočívá ve vyplácení dividend pouze v případě, kdy podnik nemá vhodné investiční příležitosti, které přinášely výhodné zúročení kapitálu. Na výplatu dividend je použita až zbývající část zisku. Stabilní dividendová politika se snaží zabránit větším výkyvům ve výši dividend v jednotlivých letech. Dividendy jsou odvislé od výše zisku vytvořeného v příslušném roce, v podstatě kopírují vývoj zisku. Politika založená na udržování stálé výše dividendového podílu spočívá v tom, že podnik každý rok použije stejné procento ze zisku po zdanění na výplatu dividend. Tato politika nebývá v České republice příliš uplatňována. Politika nízkých dividend během roku a mimořádných dividendy na konci roku je vhodná pro podniky s rychle se měnící zisky i investičními příležitostmi. V dividendové politice českých podniků převládá v současné době pasivní reziduální dividendovou politiku, která odpovídá převážně rozvojovému charakteru většiny z nich. Hlavním důvodem je, že podniky nemají dostatek vlastního kapitálu na potřebné inovace a bankovní soustava uskutečňuje vůči podnikům tvrdou restriktivní politiku zejména v oblasti bankovních úvěrů. Proto převážná většina českých podniků prozatím věnuje rozhodující část svého zisku po zdanění na svůj další rozvoj a dividendy vyplácejí ve velmi malé míře nebo nedochází k vyplacením dividend vůbec.

4.2 Financování z cizích zdrojů

V případě financování podnikatelských aktivit z cizích zdrojů se jedná o dluhy nebo závazky, které je nutné splatit za předem stanových termínů. Podle doby splatnosti rozdělujeme cizí zdroje na krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé financování je vždy poskytnuto s maximální dobou splatnosti do jednoho roku, na delší období jsou dlouhodobé. Poskytnutí financování z cizích zdrojů představují závazky vůči jiným subjektům.

Cizí zdroje jsou ve většině případů získávány za účelem překlenutí doby, po kterou jsou podnikatelskému subjektu jeho finanční prostředky nedostačující. Některé podniky, které generují velké zisky ve většině případů využívají cizí zdroje také. Důvodem je fakt, že zaplacené úroky mohou snížit základ daně. Využití cizích zdrojů působí jako finanční páka,

kterou se zvedá výnosnost vlastního kapitálu. V rámci finanční struktury podniku je nutné posuzovat a analyzovat poměr mezi vlastním a cizím kapitálem. Základní míra cizích zdrojů je zachycena v rozvaze, k detailnější analýze slouží ukazatelé zadluženosti.

Ukazatele zadluženosti definují míru zadlužení daného podniku. Využívání cizích zdrojů s sebou nese jistou míru rizika, na druhou stranu je při správné míře využití považováno za levnější zdroj než vlastní zdroje. Optimální výše cizích a vlastních zdrojů je ve stejném poměru, případně v poměru 40 % cizího kapitálu vůči vlastnímu kapitálu.

4.2.1 Krátkodobé cizí zdroje

4.2.1.1 Krátkodobé bankovní úvěry

Eskontní úvěr

Jedná se o typ krátkodobého úvěru, který komerční banky poskytují prostřednictvím odkupu cenných papírů před lhůtou jejich splatnosti po srážce úroku, nebo-li diskontu. Doba splatnosti úvěru je rovná rozdílu mezi datem maturity směnky a datem eskontu směnky.

Provozní úvěr

Tímto typem úvěru se většině případů financují tzv. oběžná aktiva, což jsou zásoby, pohledávky a finanční majetek. Jeho čerpání často následuje po vyčerpání investičního úvěru, neboť prostřednictvím tohoto úvěru lze hradit provoz úvěrované investice. V případě dlouhodobé bezproblémové platební morálce podniku, dochází každý rok k obnovení limitu v původní výši při poskytnutí úvěru.

Revolvingový úvěr

Revolvingový úvěr umožňuje opakované čerpání a splácení až do výše poskytnutého limitu v průběhu celé doby trvání úvěru. Tento typ úvěru je většinou využit v případě profinancování krátkodobých pohledávek z osobního styku, zásob, provozních nákladů a v ojedinělých případech může být účelem časový nesoulad mezi příjmy a výdaji.

Kontokorentní úvěr

Jedná se o jednu z nejoblíbenějších forem krátkodobého financování pro podnikatele i pro občany. Zpravidla nepřesahuje splatnost jednoho roku. Komerční banky otevřou klientovi běžný účet, z něhož může čerpat peněžní prostředky nebo provádět platby až do debetní části účtu, tedy i v okamžiku, kdy běžný účet vykazuje nedostatečné množství finančních prostředků. Účelem úvěru většinou bývá profinancování potřeb vyplývající z podnikatelské činnosti, v ojedinělých případech i časový nesoulad mezi příjmy a výdaji.

Kreditní karta

Jedná se o platební kartu spojenou s revolvingovým úvěrem, tj. úvěr, který držitel karty může postupně splácet a zároveň dále čerpat. V dnešní době se jedná o velmi oblíbený platební nástroj, který je rozšířený po celém světě. V některých státech světa (zejména státy USA) akceptují při placení (například: při vypůjčení auta z půjčovny) pouze tento typ karty.
U tohoto typu úvěru je výhoda využití tzv. „bezúročného období“. Komerční banky nabízejí tento produkt za různých podmínek. Příklad bezúročného období je:

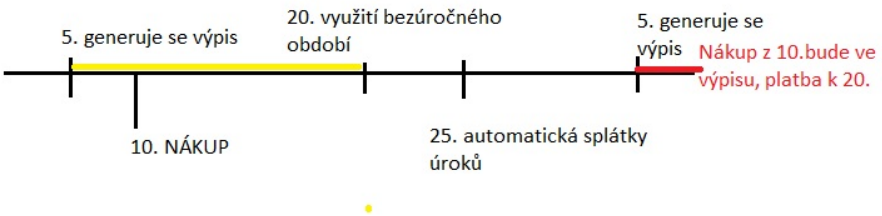

Obrázek 1: Bezúročné období u kreditních karet, zdroj: vlastní zpracování

4.2.1.2 Dodavatelské a odběratelské úvěry

Jedná se o velmi krátkodobý způsob využití cizího zdroje poskytnutý dodavatelem zákazníkovi. Tento typ krátkodobého využití cizích zdrojů je typický svojí velmi krátkodobou splatností. Ve většině případů se jedná o splatnost do 14 dní. Z dodavatelského úvěru často profitují malé a středně velké podniky. Zákazník nebo odběratel nemusí za zboží

platit okamžitě. Tento typ úvěru v současné době na českém trhu využívá firma Twisto.[10] Při nákupu přes internetový obchod je možnost nákupu přes Twisto. V praxi to znamená, že konkrétnímu internetovému obchodu firma Twisto zaplatí za zákazníka a fakturu o zaplacení vystaví koncovému zákazníkovi Twisto. Většinou je doba splatnosti 14 dnů. Hlavní výhodou tohoto produktu je, že pokud si zákazník objedná zboží jako je oblečení, může ho internetovému obchodu v případě nevyhovující velikosti vrátit a nemusí čekat na vrácení vlastních peněžních prostředků. V tomto případě pak dochází ke komunikaci mezi internetovým obchodem a Twisto.

Odběratelský úvěr je typ obchodního úvěru, který je poskytnut odběratelem dodavateli formou zálohy na dodávané zboží nebo službu.

4.2.1.3 Ostatní krátkodobé cizí zdroje

Mezi krátkodobé zdroje z cizího kapitálu řadíme například i závazky vůči zaměstnancům neboli nezaplacené mzdy a platy. U mnoho firem zejména u těch menších a středních se stává, že zaměstnavatel nemá na zaplacení mezd. Ve většině případů se jedná o dluh krátkodobého charakteru, tedy se splatností do jednoho roku.

Výdaje příštích období jsou určitým způsobem také cizí zdroje, u nichž je známo, že se v budoucnu uskuteční, ale prozatím neexistuje žádná faktura nebo jiný daňový doklad. Výše výdajů je tak určena pouze odhadem například na základě podepsané smlouvy o dílo, kde je většinou částka za službu vyčíslena.

Zahrnout do této části můžeme i veškeré půjčky, které daný podnikatelský subjekt získá se splatností do jednoho roku. Mohou to být půjčky od vlastníka, v rámci ekonomicky spjaté skupiny nebo od jiných věřitelů.

4.2.2 Dlouhodobé cizí zdroje

4.2.2.1 Dlouhodobé bankovní úvěry

Jedná se o úvěry s dobou splatností delší než rok. U podnikatelského subjektu, který je zaměřený na výrobu nebo velkoobchod jsou tyto úvěry poskytovány. Důvodem jsou nutné

[10] *TWISTO: Twisto Pay* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.twisto.cz/pay/

větší investice, které musí mít z hlediska tržeb delší časovou splatnost. Typickým subjektem, který využívá splatnost 20 - 30 let jsou municipality a subjekty veřejného sektoru. Jedná se například o financování do ekologicky prospěšných investic, rozvoj města či výstavba správních budov.

U občanů je to například hypoteční úvěr, který má ze strany regulátora ČNB velmi specifické podmínky, které musí každý žadatel splnit. Příkladem je zákaz poskytování tzv. „100% hypoték“. Nyní musí mít žadatel k dispozici minimálně 10 % z celkové ceny nakupované nemovitosti. Čím více má žadatel vlastních zdrojů, tím nižší je úroková sazba – na úrokovou sazbu má vliv i délka fixace.

Investiční úvěr

Investiční úvěr je většinou charakterizován jako dlouhodobý nebo střednědobý, v některých případech je možné využití i v krátkodobém horizontu – není to však pravidlem. Účelem těchto úvěrů jsou většinou investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Zahrnout lze i náklady, které věcně souvisí s uvedením dané investice do provoz, ale účetně nevstupují do pořizovací ceny investice. V případě financování opravy nebo technické zhodnocení objektu, lze zahrnout i náklady na opravu majetku, které účetně nepředstavuje tzv. technické zhodnocení majetku. Investiční úvěr umožňuje realizovat i finančně náročné investiční akce směřující k rozvoji podnikatelské činnosti. Dále jsou uvedené nějaké typy dlouhodobých úvěrů:

Syndikovaný úvěr

Jedná se o specifický typ úvěru poskytovaný několika věřiteli (v tomto případě komerčními bankami) společně, přičemž věřitelé uzavírají s dlužníkem společnou smlouvu. Tento typ úvěru je určen především pro větší a korporátní firmy nebo pro významné subjekty z veřejného sektoru jako jsou například kraje, kdy požadovaný objem financování přesahuje možnosti jednoho věřitele.

Hlavní charakteristickou vlastností syndikovaného úvěru je jeho variabilita, která je daná tím, že potencionální dlužník si může nechat předložit nabídky od jednotlivých věřitelů a zvolit konkrétní a nejlépe vyhovující řešení. To může být výrazně individuální a před uzavřením mandátní smlouvy může doznat značných změn. Každý případ potřeb dlužníka je specifický, takže neexistují dvě totožné smlouvy o syndikovaném úvěru.

Developerský úvěr

Developerské financování umožňuje financovat developerský projekt, tj. podnikatelský záměr, jehož cílem je postavit nebo nakoupit nemovitost za účelem jejího dalšího pronájmu nebo prodeje. Charakteristickým prvkem tohoto úvěru je zejména financování komerčních nebo bytových prostor. Za komerční prostory je možné považovat: i) podnikatelské parky nebo logistické areály; ii) obchodní, hotelové nebo kancelářské komplexy; iii) ostatní polyfunkční celky. Na druhou stranu za bytové prostory je možné považovat: i) bytové komplexy; ii) rodinné domy, iii) ostatní polyfunkční celky.

4.2.2.2 Financování podnikatelských subjektů nákupem dluhopisů

Tento typ financování podnikatelských subjektů nákupem dluhopisů úzce souvisí s primární emisí dluhopisů, což znamená že prvotní prodej cenného papíru, kde prodávajícím je sám emitent. Část dluhopisů je nakoupena do knih komerčních bank nebo jiných věřitelů. Jedná se standardní formu střednědobého až dlouhodobého financování prostřednictvím kapitálového trhu představující alternativu k obecně známému financování prostřednictvím bankovních úvěrů.

4.2.2.3 Dlužní úpisy směnka nebo blankosměnka

Směnka vlastní je obchodovatelný cenný papír obsahující písemný závazek. Směnka představuje slib dlužníka zaplatit svůj závazek nebo dluh. Směnka poskytuje majiteli směnky právo vyžadovat ve stanovené lhůtě úhradu peněžní sumy uvedené na směnce. Je vhodný pro zajištění menšího dluhu. Blankosměnka je rozdílná v tom, že na směnce není vyplněný údaj o částce a datum splatnosti. Avalovaná krycí blankosměnka je blankosměnkou vystavenou dlužníkem, která navíc obsahuje avaly – rukojemská prohlášení dalších osob. Aval je zajišťovací prostředek, kde avalista vystupuje jako třetí osoba a musí být odlišná od dlužníka. Většinou se jedná o fyzické osoby občany, kde většinou musí s avalem souhlasit manžel nebo manželka v případě uzavřeného společného jmění manželského.

4.2.2.4 Finanční leasing

Finanční leasing je dlouhodobý pronájem, který umožňuje financovat investice podnikových klientů formou finančního leasingu. Leasing je určen podnikatelským subjektům, kteří poptávají financování především průmyslových zařízení, technologií a prostředků přepravy zboží a osob. Leasingové společnosti jsou vlastníkem předmětu leasingu po celou dobu trvání leasingové smlouvy, předmět zakoupí a přenechá ho uživateli daného předmětu k užívání oproti platbě leasingových splátek.

Jedním z typů leasingového financování je operativní leasing, který je v současné době velmi moderní. Jedná se dlouhodobý smluvní vztah, při němž nájemce užívá předmět leasingu po pevně stanovenou dobu proti splácení pravidelných leasingových splátek. Po jejím skončení má uživatel předmět vrátit leasingové společnosti, případně využít kupní opce za předem stanovenou zůstatkovou prodejní cenu. Tak může nájemce neustále obnovovat výrobní prostředky, aniž by je musel po uplynutí doby leasingu odkoupit. Operativní leasing je vhodný pouze pro silné firmy na předměty leasingu, u kterých jejich dodavatel dokáže zaručit odkup předmětu leasingu po jeho vrácení leasingovým nájemcem. Oproti finančnímu leasingu má operativní leasing výhodu v délce trvání nájmu. Doba trvání není definována zákonem, uživatel předmětu si může uzpůsobit délku užívání svým potřebám.

Úvěr na movitou věc je určen pro podnikatelské subjekty, které chtějí financovat investice do průmyslových strojů a zařízení, stavebních strojů, dopravní techniky nebo do zemědělské a lesnické techniky. Financování touto formou je nezbytné v případě, že klient čerpá dotaci. Podmínkou čerpání je mít daný předmět dotace ve vlastnictví. Doba trvání smlouvy není ani v tomto případě zákonem limitována, ale je vždy sjednána na dobu totožnou s životností dané movitosti a zpravidla nepřesahuje 5 let.

4.2.2.5 Bankovní finančně – úvěrové obchody

Vedle klasických bankovních úvěrů mohou firmy i fyzické osoby využít další řadu alternativních způsobů financování svých potřeb. Mezi takové finanční instrumenty patří forfaiting nebo faktoring.

Forfaiting

Forfaiting představuje odkup střednědobých až dlouhodobých pohledávek, které obvykle vznikají vývozy, eventuálně na dodavatelský úvěr. Při odkupu pohledávek předcházejí na

subjekty kupující pohledávku – forfaitéra veškerá rizika, spojená s pohledávkou, to znamená úvěrové riziko, jakož i další rizika. Pohledávky odkupované při forfaitingu bývají zpravidla ve formě směnek opatřených avalem důvěryhodné banky.

Faktoring

Tento typ je využíván zejména v obchodním vztahu mezi dodavatelem a odběratelem, kdy jsou smluvně dohodnuté lhůty splatnosti i několik měsíců. Pro dodavatele může být v rámci zlepšení cash flow výhodné, prodat pohledávku za odběratelem. Další výhodou je zajištění produkce dalšího zboží ještě před splatností pohledávky.

Faktoring má několik specializovaných typů, například:

- Bezregresní faktoring – zahrnuje odkup pohledávky bankou nebo faktoringovou společností bez zpětného postihu prodávajícího věřitele.
- Regresní faktoring - riziko nezaplacení nese dále původní věřitel. Finanční instituce nepřebírá rizika insolvence a platební nevůle dlužníka. Po uplynutí ochranné lhůty postupuje po neúspěšném upomínání dlužníka pohledávku zpět původnímu věřiteli.
- Úplný faktoring – je nejrozšířenějším typem. Mimo odkupu pohledávek zahrnuje všechny operace spojené s prodejem zboží, jako pojištění, celní projednání, placení poplatků, inkaso pohledávek, upomínání a vymáhání pohledávek. Před uzavřením faktoringového obchodu si finanční instituce prověří věřitele i dlužníka. Prodej pohledávky je dlužníkovi oznámen a platba směřovaná finanční instituci.

4.3 Dotace jako zdroj financování

Dotace představují formu peněžitého daru ze strany státu. Stát je hlavní subjekt určující výši a formu příspěvku danému subjektu. Dotace z Evropské unie jsou přerozdělovány na úrovni státu. Evropská unie udělí výši finančních prostředků pro daný stát a na každém státu záleží, jak dané investice přerozdělí. Dotace pomáhají spotřebiteli před splacení plné ceny za spotřebovaný statek. Udělení dotací často doprovází korupce zejména pak v citlivých oblastech podnikání jako jsou například zemědělské subjekty.

4.3.1 Národní dotace[11]

Nabídka podpůrných programů financovaných ze státního rozpočtu České republiky a z dalších zdrojů – malé a střední podniky, regionální rozvoj, cestovní ruch, podpora bydlení. Pro malé a střední podniky se využívají dotace od Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s., která je rozvojovou bankou České republiky. Českomoravská záruční banka napomáhá v souladu se záměry hospodářské politiky vlády České republiky a regionů k rozvoji jejich infrastruktury. Podpora podnikatelských subjektů je určena pro firmy jejichž sídlo a soustředěné místo podnikaní je na území České republiky. V oblasti podpory malého a středního podnikání zprostředkovává bankovní záruky a zvýhodněné úvěry.

4.3.1.1 Programy Českomoravské záruční banky

Mezi základní podpory Českomoravské záruční a rozvoje banky, a.s. jsou: i) bankovní záruky; ii) úrokové dotace; iii) podřízené úvěry; iv) spolufinancování s jiným věřitelem. Pro podnikatelský subjekt je hlavní výhodou využití podpory Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. dostatečné zajištění pro získání úvěru od komerčních bank. Využití podpory může subjekt využít v případě, že má k dispozici dostatečné zajištění, ale z určitých důvodů je nemůže poskytnout. Cílová skupina je určena pro malé, střední a velké podnikatelské subjekty. Subjekt využívající podporu musí mít oprávnění k podnikání na území České republiky, zároveň musí být zaregistrovaný jako poplatník daně z příjmu. Program, který je v současné době charakterizován jako Program z národních dotací je M-Záruka, S-Záruka a nově Záruka zahraniční rozvojové spolupráce.

- **<u>ZÁRUKA 2015 AŽ 2023[12]</u>**

  Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. poskytuje záruky, které jsou poskytovány na investice a provoz. Tyto záruky jsou určené pro malé a střední podnikatele a usnadňují tak jejich přístup k bankovním úvěrům. Záruky jsou poskytovány k úvěrům na investice nebo provoz.

---

[11] *BusinessInfo.cz: Státní dotace a programy podpory* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/statni-dotace-a-programy-podpory.html

[12] *ČMZRB* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cmzrb.cz/podnikatele/zaruky/m-zaruka-za-uver-v-programu-zaruka-2015-az-2023/?rc

M-Záruka je určená na i) pořízení a rekonstrukce dlouhodobého hmotného majetku; ii) pořízení dlouhodobého nehmotného majetku; iii) pořízení drobného nehmotného majetku (pokud je příjemcem podpory vykazován jako náklad / výdaje); iv) pořízení a financování zásob, včetně drobného hmotného majetku (pokud není příjemce podpory veden jako dlouhodobý hmotný majetek). Maximální ručení této záruky je ve výši 70 % z jistiny úvěru a maximální délka ručení je 6 let.
S-Záruka je určená pro i) pořízení a rekonstrukci dlouhodobého hmotného majetku; ii) pořízení dlouhodobého nehmotného majetku. Maximální ručení této záruky je ve výši 80% jistiny úvěru a maximální délka ručení je 8 let. Oproti M-Záruce nemá S-záruka stanovenou maximální výši zaručovaného úvěru.

- **Záruka zahraniční rozvojové spolupráce[13]**

Jedná se o záruční program, kde Českomoravská rozvojová a záruční banka, a.s. nabízí podporu ve formě záruky. Cílem programu je podpořit prostřednictvím bankovní záruky soukromé investice tuzemských podnikatelů na rizikových trzích v rozvojových zemích. Podmínkou podpory je udržitelnost realizovaných investic, jejich rozvojový dopad a přidaná hodnota pro partnerskou zemi. Příjemce záruky je tuzemský dodavatel bez rozdílu velikosti, který podniká nebo investuje v některých rozvojových zemí. Jedná se o rozvojové země ve smyslu příjemce oficiální rozvojové pomoci a o země, které podléhají sankčním režimům mezinárodního společenství. Záruka je konkrétně určena pro pořízení a technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku, pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, náklady spojené s transferem a náklady spojené s realizací projektu v cílové rozvojové zemi. Parametry záruky: i) bez omezení maximální výše úvěru; ii) maximální výše ručení do výše 25 000 000,00 Kč ; iii) maximální výše ručení do 50 % z výše jistiny; iv) maximální délka ručení 8 let.

4.3.1.2 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.[14]

Další institucí, která slouží jako podpora pro zemědělské subjekty je Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále jen „PGRLF). Tento fond je jedním z nejdůležitějších, který působí na státní úrovni a je řízen Ministerstvem zemědělství.

[13] *ČMZRB* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cmzrb.cz/podnikatele/zaruky/zaruka-zrs/?rc
[14] *PGRLF a.s.* [online]. [cit. 2019-10-28]. Dostupné z: https://www.pgrlf.cz/o-spolecnosti/napln-cinnosti/

PGRLF poskytuje podporu v rámci 16 programů, které jsou členěny do 3 kategorií: i) podpora úroků z úvěru. Konkrétně se jedná o dotaci na část úroků z úvěru poskytované komerčními bankami, ii) podpora pojištění. Jedná se o přímou podporu na úhradu části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného, iii) úvěry a garance. PGRLF také nabízí úročené úvěry nebo poskytuje garance na komerční úvěry. V současném období nabízí PGRLF dotační programy zaměřené na potravinářské a lesnické podniky.

Č.	Program	Skupina
1	Program Zemědělec	Podpora úroků
2	Podpora nákupu půdy	Podpora úroků
3	Lesní hospodář	Podpora úroků
4	Zpracovatel dřeva	Podpora úroků
5	Lesní školkař	Podpora úroků
6	Program Zpracovatel	Podpora úroků
7	Podpora pojištění	Podpora pojištění
8	Podpora pojištění lesních školek	Podpora pojištění
9	Pojištění lesních porostů	Podpora pojištění
10	Úvěry na nákup půdy	Úvěry a garance
11	Podpora nákupu půdy - snižení jistiny úvěru	Úvěry a garance
12	Sociální zemědělství	Úvěry a garance
13	Zajištění úvěru	Úvěry a garance
14	Investiční úvěry	Úvěry a garance
15	Provozní úvěry	Úvěry a garance
16	Investiční úvěry Zemědělec	Úvěry a garance

Tabulka 1: Seznam programů PGRLF[15]

Jedním z nejdůležitějších programů pro zemědělské podniky je rozhodně program Zemědělec, který poskytuje dotace na část úroků z úvěrů od komerčních bank. Cílem tohoto programu je vytvořit předpoklad pro rozvoj zemědělských prvovýrobců, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku nebo investic na nákup plemenných zvířat. Podporované investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti

[15] *PGRLF a.s.: Programy* [online]. [cit. 2019-11-24]. Dostupné z: https://www.pgrlf.cz/programy/

zemědělského podniku. Zejména ke snížení nebo zlepšení výrobních nákladů a dalšímu rozvinutí produkce zemědělského prvovýrobce.

4.3.2 Dotace z Evropské unie

Pro Českou republiku byly v programovém období 2014 - 2020 vyčleněny prostředky téměř ve výši 24 000 000,00 EUR. Oproti programovému období 2007 – 2013 došlo v systému čerpání z evropských fondů k zavedení některých novinek, na evropské i české úrovni.[16] Podpůrné programy mohou využít firmy podnikající ve všech odvětvích.

Aktuálně dochází k diskuzím ohledně programového období 2021 – 2027. Pro členské státy je nutností se vyrovnat s řadou nových výzev, které jednotlivé státy a i Evropská unie jako celek čekají. Pozice České republiky je v současné době definována v řadě strategických dokumentů vznikajících ve spolupráci s odbornou veřejností.[17]

Evropské fondy představují nástroj na realizaci politiky soudržnosti. Využívají se zejména v oblastech ke snížení ekonomických a sociálních rozdílů, ať už na vnitrostátní či mezinárodní úrovni. Využívat evropské dotace mohou všechny členské státy a jejich regiony po splnění podmínek pro čerpání. Mimo strukturální a investiční fondy existuje i celá řada dalších specificky zaměřených nadnárodních fondů, které je možné využít.

4.3.2.1 Strukturální fondy Evropské unie[18]

Jsou hlavními nástroji strukturální nebo-li regionální politiky Evropské unie. Finanční prostředky jsou rozloženy vždy do „dotačního období“. V rámci každého několikaletého období jsou jasně definované cíle a priority, kterých má daná finanční pomoc dosáhnout. Mezi strukturální fondy patří: Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond. Nejdůležitější a nejbohatší je Evropský fond pro regionální rozvoj do kterého

---

[16] *BusinessInfo.cz: Zdroje financování z EU* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/zdroje-financovani-z-eu.html

[17] *DotaceEU: Programové období 2021 - 2027* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/KOHEZNI-POLITIKA-PO-ROCE-2020

[18] DotaceEU: Programové období 2014-2020. *DotaceEU* [online]. [cit. 2019-10-28]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020

spadají veškeré Operační programy, které jsou vždy na dané období vyhlášeny. Aktuálně platné dotační období je vyhlášené na rok 2014 – 2020. Od poloviny roku 2015 se naplno rozběhlo programové období, ve kterém mohly a mohou subjekty v České republice vyčerpat na realizaci svých projektů 24 miliard EUR. Oproti předchozímu období došlo k některým změnám: i) větší důraz na kvalitu projektů, zaměření na inovaci, komplexnost, vyšší přidanou hodnotu; ii) průměrná výše podpory na jeden projekt v případě podnikatelského sektoru klesla o 15 %, ale ve vybraných oblastech lze získat dotaci až 70 %; iii) až na výjimky nelze podporovat komerční cestovní ruch; iv) část projektů bude místo dotací podpořena finančním nástrojem (úvěr či záruka) nebo jejich kombinací, a to i ve veřejném sektoru.

V tomto období také došlo k výrazné redukci počtu Operačních programů, v rámci, kterých lze dotaci čerpat: i) Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK); ii) Program rozvoje venkova (PRV); iii) Životní prostředí (OPŽP); iv) Integrovaný regionální program (IROP); v) Výzkum, vývoj a vzdělávání; vi) Zaměstnanost; vii) Doprava; viii) Praha – pól růstu ČR; ix) Rybářství; x) Technická pomoc. Kromě uvedených Operačních programů je k dispozici i několik programů přeshraniční, mezinárodní a nadnárodní spolupráce. Tyto operační programy slouží většinou k pomoci při rozvoji určitého území, která jsou na sobě závislá.

Kromě výše zmiňovaných dotací z Evropských strukturálních fondů existuje poměrně široká škála dalších dotací, které mohou subjekty využívat. Jedná se například o dotace ze státního rozpočtu, které podporují bydlení nebo rekonstrukci kulturních památek. Tyto dotace jsou financovány z krajských rozpočtů, nadačních fondů nebo třeba komunitárních programů Evropské komise.

Žadatelem o dotace může být municipalita (kraj, obec, svazek obcí), příspěvková organizace zřízená municipalitou (například mateřská či základní škola), organizační složky státu a jimi zřízené příspěvkové organizace, podnikatelské subjekty, neziskové organizace (spolek, zapsaný ústav, sociální družstvo, obecně prospěšné společnosti, církevní právnické osoby, nadace a nadační fondy), výzkumné a vzdělávací instituce a ve výjimečných případech i fyzické osoby (většinou prostřednictvím jiných žadatelů). Konkrétní vymezení konečných příjemců dotačního programu je uvedeno ve výzvě k předkládání žádostí o dotaci nebo příslušné příručce (pravidlech) pro žadatele a příjemce.

Výše a forma podpory je vždy uvedena ve výzvě k předkládání žádostí, případně i v dalších dokumentech. Ve většině případů se jedná o nevratnou formu podpory, čili dotace. Další formou podpory jsou tzv. finanční nástroje, což jsou například: i) záruky, ii) zvýhodněné úvěry, iii) dotace úrokových sazeb. V České republice je například tento typ podpory poskytován od Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s.. Podíl finančních nástrojů v dotacích je velice nízký, záměrem Evropské komise je tento podíl do budoucna navýšit na 50 %.

V případě dotací pro podnikatelské subjekty (nebo pro projekty, zakládající veřejnou podporu obecně) je důležitou otázkou velikost podniku. Malé a střední podniky mohou získat vyšší podporu a také dotaci na více typů projektů:

- Mikropodnik je označován jako drobný podnik – zaměstnává méně než 10 osob a jeho roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 mil. EUR.
- Malý podnik zaměstnává méně než 50 osob a jeho roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 mil. EUR
- Střední podnik zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrat nepřesahuje 50 mil. EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 mil. EUR.

Velikost podniku je nutné posuzovat z hlediska celé ekonomicky spjaté skupiny. Zjednodušeně lze říci, že se zohledňují především majetkové vazby mezi jednotlivými subjekty (sčítáme zaměstnance majetkově propojených subjektů). Jeden podnik z hlediska definice tak může být menší než ekonomicky spjatá skupina.

4.3.2.2 Společná zemědělská politika po reformě – I. a II. pilíř[19]

Reforma Společné zemědělské politiky pro státy Evropské unie pro programové období 2014 - 2020 znamenala a znamená, že každý členský stát může více rozhodovat o nastavení přímých plateb zejména v I. pilíři. Dotační schéma I. pilíře: i) Základní platba (SAPS) - podpora každého zemědělského subjektu obhospodařující alespoň 1 hektar půdy;

[19] *EAgri: Ministerstvo zemědělství* [online]. [cit. 2019-10-28]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/spolecna-zemedelska-politika-po-reforme.html

Zelená platba (GREENING); Podpora mladého zemědělce – podpora pro fyzické osoby s věkem do 40 let. Důvodem této podpory je zejména fakt, že v současné době je průměrný věk osob podnikajících v zemědělství poměrně vysoký a je nutné, aby v tomto segmentu začalo podnikat více mladých lidí. ii) Dobrovolné podpory – jedná se o podpory, které nejsou povinné pro členské státy Evropské unie. Je možné je dělit na dvě kategorie a to jsou: podpory vázané na produkci a přechodné vnitrostátní podpory, blíže viz tabulka níže. iii) zjednodušená žádost o platbu – v České republice zatím nerealizováno. Jedná se o administrativně jednodušší postup v případě žádosti o dotaci, který spočívá ve vyplnění pouze jedné žádosti. Negativem je, podstatně nižší výše dotace, než u vyplnění současného počtu žádostí.

SEKTOR VCS	SEKTOR PVP
Škrobové brambory	Zemědělská půda – 141Kč/ha
Chmel	Chmel
Ovoce velmi vysoká pracnost	Brambory pro výrobu škrobu
Zelenina velmi vysoká pracnost	Přežvýkavci
Zelenina vysoká pracnost	KBTPM
Konzumní brambory	Ovce a kozy
Cukrová řepa	
Bílkovinové plodiny	
Masná telata	
Dojnice	
Kozy a ovce	

Tabulka 2: Přehled podpor[20]

II. pilíř v rámci Společné zemědělské politiky je realizován pomocí Programu rozvoje venkova (dále jen „PRV“) . Hlavní činností je podpora znalostí a inovací v oblasti zemědělství, lesnictví a celkově ve všech venkovských oblastech. Další a neméně podstatnou funkcí je podpora životaschopnosti zemědělských podnikatelských subjektů a konkurenceschopnosti všech jejich činností. Základní podmínky pro udělení dotace z PRV jsou například: i) dotace musí být v maximální výši 40 – 60 % uznatelných nákladů investice; ii) veškeré provedené investice se musejí týkat rostlinné nebo živočišné výroby; iii) v případě stavby je potřeba mít k dispozici stavební povolení na daný projekt v okamžiku podání žádosti o dotaci; iv) realizace projektu je možné až za 2 roky od podání žádosti; v)

[20] *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. Přímé platby [cit. 2019-11-19]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/prime-platby

výběrové řízení na dodavatele stavby musí být již při podpisu dohody a mnoho dalších podmínek, které je nutné před schválení žádosti splnit.

Projektová opatření (1.kategorie - musí vytvořit grantový projekt):
M01 Předávání znalostí a informační akce
M02 Poradenské, řídící a pomocné služby pro zemědělství
M04 Investice do hmotného majetku
M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti
M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů
M16 Spolupráce
M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER
Povinné (nařízením vlády) prováděna opatření (2.kategorie – musí podnik splnit administrativní povinnosti):
M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů
M10 Agroenviromentální - klimatické opatření (AEKO)
M11 Ekologické zemědělství
M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě
M13 Platby pro oblastní s přírodními či jinými omezeními (LFA)
M14 Dobré životní podmínky zvířat
M15 Lesnicko - enviromentální a klimatické služby a ochrana lesů
M20 Technická pomoc

Tabulka 3: Struktura opatření PRV 2014 - 2020[21]

4.3.2.3 Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)[22]

Jedná se o další způsob dotací, který je řízen na úrovni České republiky. SZIF je spravován Ministerstvem zemědělství, který administruje finanční podporu ze strany Evropské unie a národních zdrojů. Zajišťuje správné a spravedlivé rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé subjekty a následnou kontrolu, zda jsou dotace určeny pro účely, na které byly poskytnuty. SZIF je také akreditovaná platební agentura pro provádění opatření

[21] *EAGRI: Opatření* [online]. [cit. 2019-11-19]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/opatreni/

[22] *Státní zemědělský intervenční fond: Přímé platby* [online]. [cit. 2019-10-28]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/prime-platby

Společné zemědělské politiky financované z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského fondu pro rozvoj venkova. Fond ročně spravuje 35 – 40 miliard Kč.[23]

SZIF zprostředkovává mnoho typů dotací. Nejdůležitější jsou přímé platby. Tyto platby mají největší podíl na všech vyplacených finančních prostředcích určených pro dotace. Přímé platby jsou, v tomto dotačním období 2014 – 2020, zaměřeny především na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí: i) Greeningu; ii) generační obměně na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce; iii) podpora odvětví nebo regionů, které čelí určitým obtížím, ať už z hlediska polohy nebo špatné ekonomické situace. Základní podmínkou pro poskytnutí dotace v rámci přímých plateb je, aby byl subjekt zemědělským podnikatelem, aktivním zemědělcem a obhospodařoval půdu, která je evidovaná v LPIS.

4.3.2.4 Evropská investiční banka a Evropský investiční fond

Evropská investiční banka je úvěrovou institucí Evropské unie. Jedná se o největší multilaterální instituci na světě a jedním z největších poskytovatelů financování. Jejím cílem je rozvoj hospodářství, vytváření nových pracovních míst, podporuje rovnost a zlepšuje život občanu Evropské unie a lidí v rozvojových zemích. Skupina Evropské investiční banky se dělí na dvě části: Evropskou investiční banku a Evropský investiční fond. Evropský investiční fond se specializuje na financování malých a středních podniků. [24]

Evropská investiční banka byla založena v roce 1958 v rámci tzv. Římských smluv. Jejím posláním je půjčovat peníze na projekty evropského zájmu (jako například železniční a silniční spojení, letiště nebo projekty v oblasti životního prostředí), zejména v méně bohatých regionech, v kandidátských zemích a v rozvojovém světě. Poskytuje také úvěry na investice malých podniků.[25]

Evropský investiční fond byl založen v roce 1994 za účelem poskytování pomoci malým podnikatelům. Jeho většinovým podílníkem je Evropská investiční banka, která tvoří tzv. „skupinu EIF“. Evropský investiční fond poskytuje rizikové investice malým a středním

[23] *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/o-nas

[24] *European Investment Bank: About us* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.eib.org/en/about/index.htm

[25] *DotaceEU: Evropská investiční banka (EIB)* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovnik-pojmu/E/Evropska-investicni-banka-(EIB)

podnikům, zejména novým firmám a firmám zaměřené na technologie. Přebírá také záruky vůči komerčním bankám tím, že ručí za půjčky. Evropská investiční banka působí v členských státech Evropské unie, v Turecku a ve třech státech Evropského sdružení volného obchodu (Norsko, Island, Lichtenštejnsko).[26]

V současné době jsou v rámci Evropského investičního fondu v České republice poskytovány programy: i) COSME; ii) Microfinance; iii) EuroInovace; iii) EuroEnergie; iv) EuroCreative.

Program COSME je program určený pro začínající podnikatele, malé nebo střední podniky dle definice Evropské unie, tj. podnikem: i) jehož roční obrat nepřesahuje 1 300 000 000,00 Kč nebo bilanční suma aktiv nepřesahuje 1 200 000 000,00 Kč; ii) který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců v přepočtu na plný pracovní úvazek. Začínajícím podnikatelem se rozumí: i) podnikatelský subjekt s nejvýše tříletou historií (nemá ještě uzavřené tři roční účetní období), v případě poskytnutí revolvingového úvěru; ii) podnikatelský subjekt s nejvýše jednoletou historií (nemá ještě uzavřené roční účetní období) při poskytnutí úvěru s postupným splácením. Jedná se o záruku na poskytnutý investiční nebo provozní úvěr do výše 50 % jistiny úvěru.

Program Mikrofinance je určený pro mikropodnikatele dle definice Evropské unie, tj. podnik do 9 zaměstnanců a s tržbami nejvýše 54 000 000, 00 Kč. Podnikatelský subjekt musí zaměstnávat nebo musí být sám veden jako fyzická osoba podnikatel, znevýhodněnou osobu na trhu práce nebo osobou ohroženou sociálním vyloučením, tedy například osobou, která: i) pracuje na částečný úvazek nebo má pracovní smlouvu na dobu určitou; ii) nemá žádný stálý pracovní poměr nebo pracuje pouze na základě dohod o práci konaných mimo pracovní poměr; iii) má roční příjem nižší než je 80 % průměrného příjmu v České republice (méně než 300 000,00 Kč ročně); iv) má znevýhodněné postavení vzhledem k rodičovským povinnostem (například osoba znovu vstupující na trh práce po rodičovské dovolené, osoba starající se o malé děti nebo stárnoucí rodiče, která není schopna získat zaměstnání na plný pracovní úvazek); v) je bez vysokoškolského vzdělání; vi) je zdravotně postiženou osobou; vii) je do 30 let věku nebo nad 55 let věku; viii) je přistěhovalou z jiného státu nebo osoba patřící k národnostní menšině. V tomto programu se jedná o záruku na poskytnutí investičního nebo provozního úvěru ve výši 80 % z jistiny úvěru.

[26] *DotaceEU: Evropská investiční banka (EIB)* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovnik-pojmu/E/Evropsky-investicni-fond-(EIF-European-Investmen

V programu EuroInovace se jedná o záruku ve výši 50 % z možných ztrát komerčních bank, v tomto případě jsou profinancovány i úroky. Zajištěný úvěr musí být na pořízení hmotného případně nehmotného investičního majetku určeného k financování projektů (nový výrobek, služba nebo proces, případně jejich významné zdokonalení) nebo financování provozu. Podpora v rámci programu EuroInovace je určena pro malé a střední podniky.

Program EuroCreative poskytuje záruku ve výši 70 % z jistiny úvěru. Program je určený pro malé a střední podnikatele, kteří mají část příjmů nebo tržeb například z následující činnosti: i) Maloobchod s knihami, novinami, časopisy a papírnickým zbožím; ii) Vydávání knih, novin, časopisů a ostatních periodických publikací; iii) Vydávání počítačových her, produkce filmů a videozáznamů; iv) Distribuce filmů; v) Promítání filmů; vi) Pořizování zvukových nahrávek a hudební vydavatelské činnosti a mnoho dalších. Do programu se mohou kvalifikovat i podnikatelské subjekty, které nemají svoji hlavní činnost mezi výše uvedenými, avšak plánují využít úvěr EuroCreative na financování těchto projektů.

4.3.2.5 Českomoravská rozvojová a záruční banka, a.s.

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. poskytuje národní dotace ale i dotace z fondu Evropské unie. Programy z národních dotací již byly v práci charakterizovány. Program poskytovaný z fondů Evropské unie je Program EXPANZE, který se dělí na podporou formou úvěru a na podporu formou záruky.

- **Program EXPANZE - úvěr**[27]

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. poskytuje bezúročné úvěry, které mohou být financovány až do výše 45 % způsobilých výdajů projektu. Podmínkou získání podpory je, že na financování projektu se bude podílet i spolupracující finanční instituce, a to minimálně ve výši 20 % způsobilých výdajů. V rámci tohoto programu jsou podnikatelskému subjektu poskytnuty 2 úvěry: jeden od Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. a druhý od komerční banky. Program je zacílen na podporu malého a středního podnikání. Oblasti podnikatelské činnosti, které jsou podporovány: zpracovatelský průmysl, stavebnictví, maloobchod a velkoobchod, doprava a skladování, ubytování, stravování, pohostinství,

[27] *ČMZRB: Expanze* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.cmzrb.cz/podnikatele/uvery/expanze/?rc

informační a komunikační činnosti. Parametry programu jsou: i) výše úvěru od 650 000,00 Kč do 60 000 000,00 Kč; ii) maximální splatnost do 10 let; iii) odklad splátek až 4 roky; iv) finanční příspěvek na úhradu úroků komerčního úvěru až do výše 4 000 000,00 Kč. Program EXPANZE je možné využít pouze pro některé účely: i) k pořízení nových strojů a zařízení; ii) k pořízení nebo rekonstrukci staveb využívaných k podnikatelské činnosti; iii) k pořízení technologických postupů, programů, licencí a softwaru.

- **Program EXPANZE – záruky[28]**

Záruční program, v kterém Českomoravské záruční a rozvojová banka, a.s. nabízí podporu ve formě záruky. Poskytovaná záruka je určena jako podpůrný zajišťovací prostředek ke komerčnímu úvěru. Tento program je zacílen na podporu malého a středního podnikání. Projekty lze realizovat kdekoliv na území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. Parametry záruky jsou: i) záruka za provozní a investiční úvěr; ii) výše zaručovaného úvěru 4 000 000,00 Kč – 25 000 000,00 Kč; iii) záruka do výše 70 % jistiny úvěru; iv) doba ručení až 7 let, respektive až 10 let v případě účelu úvěru na nemovitou věc; v) odklad splátek až 3,5 roku; vi) finanční příspěvek na úroky z komerčního úvěru ve výši 2 000 000,00 Kč.

5 Zajištění úvěru

Níže jsou uvedeny nejčastější formy zajištění při poskytnutí financování od finanční instituce. Hodnota a rozsah zajištění se liší od výše a doby splatnosti poskytovaného financování a zároveň z pohledu rizikovosti daného účelu financování.

5.1 Blankosměnka

Nejvyužívanějším způsobem zajištění úvěru je firemní blankosměnka bez avalu právnické osoby či fyzické osoby občana. Blankosměnka je typ cenného papíru bez uvedené konkrétní výše peněžitého závazku, která v tomto případě slouží jako ručení k poskytnutému úvěru. Během celé splatnosti úvěru je ji možné, v případě neplnění svých závazků, uplatit. Finanční instituce může také jako zajištění požadovat avalovanou blankosměnku, která zvyšuje důvěryhodnost tohoto cenného papíru. Avalista je v tomto případě charakterizován

[28] *ČMZRB: Expanze - záruky* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.cmzrb.cz/podnikatele/zaruky/expanze-zaruky/?rc

jako ručitel a musí být na blankosměnce podepsán. Ručitel může být v tomto případě právnická osoba nebo fyzická osoba občan. Ručení právnické osoby se většinou používá v případě poskytnutí úvěru nově vzniklému subjektu nebo u firmy, která nevykazuje žádnou obchodní činnosti. Takové firmy jsou například SPV, což jsou firmy, které byli založeny pouze za nějakým účelem, jako jsou třeba developerské projekty. Ručení je většinou od mateřských společností nebo firem v rámci ekonomicky spjaté skupiny. V případě poskytnutí avalu od fyzické osoby občana je nutné vědět, zda je ženatý nebo vdaná a má se svým manželem či manželkou majetek ve společném jmění manželském. V tomto případě je nutné ke smlouvě o blankosměnce připojit i podpis manžela / manželky se souhlasem přijetí avalu.

5.2 Zástavní právo k nemovitosti

Zástavní právo k nemovitosti je v případě poskytnutí investičního úvěru, který je poskytnut k výstavbě nebo rekonstrukci stavby, standardní. Zástavní právo je vždy zapsané v listu vlastnictví, který je vedený Katastrálním úřadem České republiky. Plomba ve prospěch finanční instituce je po celou dobu platnosti úvěru, většinou se k splatnosti přidává 6 měsíců, v případě řešení nějakých sporů. Zástavu lze samozřejmě po rozhodnutí příslušené komerční banky zrušit. Vložení zástavního práva do listu vlastnictví je provedeno formou návrhu na vklad, který je předložen na místně příslušném pracovišti Katastrálního úřadu České republiky. V návrhu na vklad jsou vždy uvedené parcely nebo stavby, které mají být zastaveny. Katastrální úřad České republiky má na zápis do katastru nemovitostí vždy 30 dní, poté je vklad zástavního práva proveden. Při výstavbě nové objektu je vklad na Katastrální úřad České republiky proveden přibližně až ve lhůtě 60 dnů po obdržení kolaudačního rozhodnutí ze strany místně příslušného stavebního odboru.

5.3 Zajištění úvěru formou blokace na běžném účtu

Tento typ zajištění se požaduje od dlužníka poměrně pravidelně. Velmi často je, ale zástavní smlouva sepsána tak, že věřitel má oprávnění provést blokaci na běžném účtu v případě neplnění závazků plynoucí ze smlouvy o úvěru. Výše blokace tak není v zástavní smlouvě specifikována. Využívá se pouze ve výjimečných případech, kdy klient upomínán a jeho splátková disciplína není plněna. Blokace může být provedena i na termínovaném účtu, kde dochází k jeho pravidelnému úročení.

6 Analýza financování podnikatelských subjektů podle vybraných odvětví

V rámci analytické části bude zhodnocen vybraný podnikatelský subjekt dle odvětví, neboť každé odvětví má z hlediska financování svá specifika. Vybrány jsou zemědělské subjekty a subjekty podnikající ve stavebnictví.

6.1 Financování investice zemědělského subjektu v rostlinné výrobě

Zemědělské podniky v průběhu roku zajišťují různé typy prací s ohledem na roční období. Zároveň jsou s každým ročním obdobím spojené formy financování jejich činností.

Jarní a letní období

Mezi hlavní činnosti podniku během jara patří: příprava orné půdy, setí, hnojení a aplikace různých postřiků. V letních měsících je to zejména sklizeň. Pro jarní a letní období je vhodné využít zejména provozní financování. Provozní financování slouží k překlenutí přechodného nedostatku finančních prostředků. Využití zdrojů je zejména na financování nákupu hnojiv, osiv, pohonných hmot, chemických postřiků atd. Poskytnutí úvěru je možné v krátkodobém nebo střednědobém horizontu. Typická je v tomto případě delší doba splatnosti a nepravidelné splácení – tj. způsobeno sezónností. Způsobem financování je nejčastěji jednorázový úvěr, revolvingový úvěr nebo kontokorent na běžném účtu.

Dalším typem financování, které by v tomto období mohl zemědělský subjekt využít je například i investiční úvěr a to zejména na nákup zemědělské techniky, zemědělských nemovitostí, financování s dotacemi nebo financování inovativních technologií. Financování zemědělské techniky je určeno na financování strojního zařízení, vybavení či technologických celků. V tomto případě je možné získat i dotaci úroků na úvěr od PGRLF na vybrané investice (traktor, sklízecí mlátička atd.). Pořízení zemědělské techniky je častěji využíváno úvěrem než leasingem. Důvod je hlavně ten, že v případě financování leasingem není možné získat dotaci od PGRLF. Financování zemědělských nemovitostí a technologií je především zaměřeno na modernizaci a opravy. V rámci Programu rozvoje venkova (PRV) je možné využít podporu na modernizaci zemědělských podniků zahrnující investice do techniky a technologií. Z velké části (80 %) zemědělských subjektů má propachtovanou půdu. Na nákup zemědělské půdy je možné využít investiční úvěr s cílem minimalizovat

hospodaření na propachtovaných pozemcích a zvýšit tak kontrolu nad svým podnikem. Úvěry na financování půdy mají delší doby splatnosti, což umožní rozložit splátky tak, aby odpovídaly možnostem subjektu.

Podzimní a zimní období

Podzim je část roku, kdy se každý zemědělský subjekt, zaměřený na rostlinnou výrobu, připravuje na zimní období, což znamená orbu, hnojení, postřiky a setí. V zimním období se zemědělci věnují zejména administrativě jako je například plánování činností následujícího roku, údržba strojů a techniky.

Bankovní produkty, které jsou pro toto období důležité, je zřízení běžných účtů a zajištění platebního styku. Subjekt inkasuje veškeré pohledávky, které jsou směřovány na depozitní účty. Podnikatelský účet je ideální prostředek pro správu firemních financí, součástí může být i povolený debet nebo kontokorentní úvěr. Na základě toho si může podnikatel zřídit účet pro zhodnocení aktiv – volných peněžních prostředků.

Podnikatelský subjekt též zvažuje, zda nevyužít nějaké zajištění komoditního rizika – zajištění cen zemědělských komodit nebo zajištění měnového rizika, tj. zajištění směnného kurzu. Dalším nástrojem k ošetření obchodních rizik je zajištění obchodů bankovními zárukami nebo platební zajištění dokumentárními akreditivy pro prodávajícího i kupujícího. Poměrně využívaný je i forfaiting.

6.1.1 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Trvalá potřeba zemědělských produktů, nezávislost na ekonomické cyklu	Časový posun mezi vynaloženými náklady a tržbou
Rostoucí poptávka po kvalitních a bezpečných potravinách	Výkyvy v produkci vlivem počasí
V rámci EU silně zakotvena podpora dotací	Malá vyjednávací síla malých a středních výrobců
Tradice a kvalita zemědělství v ČR	
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Ekologické zemědělství - poptávka po bio/eco	Dovoz levnějších produktů ze zahraničí
Rostoucí poptávka po regionálních výrobcích a jejich podpora	Závislost na dotacích / možné změny ve vyplacení v budoucnu
Pronikání do menších obchodů nebo přímý prodej	Zmenšování výměru orné půdy, růst její ceny
Efektivní využití dotačních prostředků	Vývoj výkupních cen zemědělských komodit
Využití zemědělských produktů jako využitelných zdrojů energie, rozvoj bioenergie	Nutnost pravidelných investic do moderních tehnologií, stáda apod.

Tabulka 4: SWOT analýza v rámci zemědělství, zdroj: vlastní zpracování

Základní informace:

Celkový počet zemědělských subjektů je cca 48 000. Největší podíl na trhu mají subjekty fyzických osob (92 %), dále pak obchodní společnosti (6,5 %), zemědělská družstva (1 %) a ostatní podniky včetně státních (0,5 %). V zemědělství je zaměstnáno 100 200[29] osob, 83 % podnikatelů v zemědělství nemá žádného zaměstnance. Na území České republiky se rozkládá 4 205 000 hektarů zemědělské půdy, což znamená území celé republiky, z toho je 71 % orné půdy.[30]

[29] *E15.cz* [online]. [cit. 2019-11-16]. Dostupné z: https://www.e15.cz/byznys/potraviny/propad-zamestnanosti-v-zemedelstvi-se-loni-po-letech-zastavil-vetsine-je-kolem-padesatky-1360598

[30] *ČMSZP* [online]. [cit. 2019-11-16]. Dostupné z: http://cmszp.cz/mze/2019/situacni-a-vyhledova-zprava-puda-2018/

6.1.2 Rizika podnikání v odvětví zemědělství

Poptávka po zemědělských komoditách je obecně ovlivněna celkovou situací na trhu v České republice i v Evropské unii. Odvětví zemědělství je velice specifické s ohledem na okolní faktory, které ho buď negativně nebo pozitivně ovlivňují. Hlavní závislost je zejména na klimatických podmínkách a na státních dotacích. V posledních letech Česká republika zaznamenala velmi suché období, což muselo být promítnuto do cen jednotlivých komodit, s tím souvisí nestabilnost cen vstupů a výstupů. Zejména pro podnik podnikající v oblasti živočišné výroby je typická velmi vysoká investiční náročnost, jak do inovací, tak i realizace nových projektů.

Modelový případ:

Pro modelový případ jsem si vybrala analýzu podnikatelského subjektu, u kterého není možné vycházet z konkrétních identifikačních údajů, proto bude analýza provedena na základě simulovaných dat. Případná podobnost s reálnými osobami nebo úvěrových případy je náhodná. Financování formou cizích zdrojů je analyzováno z pohledu finanční instituce.

Projekt je zaměřen na rozvoj a modernizaci chovu dojnic firmy RoŽi Agropodnik, a.s.. Předmětem projektu je výstavba stáje s dojírnou a jímkou v návaznosti na výstavbu silážního žlabu, skladovací nádrže stáje pro telata. Projekt zahrnuje celkem 4 záměry zaměřené na rozvoj chovu skotu. Prvním záměrem je novostavba stáje pro 243 dojnic s kejdovým ustájením, včetně technologií, druhým pak dojírna s chlazením a přečerpací jímkou, dále stavba skladovací nádrže, respektive jímky na dlouhodobé skladování kejdy a technologické vody, včetně technologií, dále novostavba zastřešeného dvoukomorového silážního žlabu.

Projekt by měl být zaměřen na zvýšení welfare zvířat, dále zlepšení pracovních podmínek personálu, zvýšení zaměstnanosti mladých osob a snížení výrobních nákladů důsledkem instalace nové moderní technologie.

RoŽi Agropodnik a.s. v současné době hospodaří na výměře 1 969 hektarů zemědělské půdy. Struktura obhospodařované půdy je převážně extrémně jílovitá se zvýšenými náklady na energetické zdroje. Z tohoto důvodu je obhospodařovaná půda zařazená do oblastí LFA (Less Favoured Areas). Tyto oblasti získávají další podporu formou dotací. Rostlinná výroba je zaměřena především na pěstování krmných plodin pro rozsáhlou živočišnou výrobu. Z tržních plodin je zastoupena pšenice, ječmen, řepka a cukrovka.

Předběžný rozpočet celého projektu je ve výši 77 000 000,00 Kč. Skládá se z výstavby samotné stavby ve výši 70 000 000,00 Kč. V rámci této částky nejsou zahrnuty veškeré další náklady související s investicí, jako je: vypracování projektu, úvodní studie pro zpracování žádosti o dotaci a stavební povolení, demolice stávajícího objektu, stavební dozor a další náklady které se pohybují ve výši 7 000 000,00 Kč.

A) Financování výstavby dojírny s podporou dotace

1) Vlastní zdroje

V tomto případě je uvažováno, že zemědělský subjekt využije k profinancování vlastní zdroje, které jsou ve výši 6 500 000,00 Kč.

Financováním vlastními zdroji přichází subjekt o oportunitní náklady neboli o náklady na obětovanou příležitost. Jedná se o finanční prostředky, které by subjekt mohl získat v případě investice do jiného objektu nebo vložením úročený účet.

Příklad:

Termínovaný účet se splatností 1 rok, úroková sazba ve výši 1,5 % p.a., bez dalších poplatků.

úrok = 6 500 000,00 * 0,015 = 97 500,00 Kč

2) Cizí zdroje

a. Poskytnutí dotace ve výši 20 500 000,00 Kč

- Dotace je vždy proplácena zpětně, tudíž je zprvu nutná investice z vlastních zdrojů. V tomto případě bude řešeno formou střednědobého úvěru.
- Poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova, konkrétní program: M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti.
- Účel úvěru: Předfinancování dotace.
- Splacení tohoto úvěru je reálné do 18 měsíců od poskytnutí financování. Do té doby by měl mít subjekt schválenou dotaci nebo být informován o jejím zamítnutí.
- Úroková sazba: 3M PRIBOR a pevná odchylka ve výši 0,85%; průměrná výše 3M PRIBOR za rok 2019 je 2,10[31]

[31] *Česká národní banka: pribor* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/penezni-trh/pribor/fixing-urokovych-sazeb-na-mezibankovnim-trhu-depozit-pribor/prumerne.html?rok=2019

- Rezervace zdrojů: 0,00 % p.a.
- Čerpání: postupné
- Cena za realizaci úvěru 5 000,00 Kč, Cena za vedení úvěrového účtu: 200,00 Kč / měsíčně
- Datum podpisu smlouvy: 1.3.2020
- Zajištění: 1 ks blankosměnka bez avalu

  Další zajištění není nutné, obchod není z hlediska finanční instituce rizikový. V případě schválení dotace není reálné, že by subjekt dotaci neobdržel. Existuje mnoho rizik, že nebude dotace poskytnuta, například z titulu nesplnění podmínek dotace a tím může být splacení tohoto úvěru problematické. U zemědělských subjektů není moc reálné, že by podmínky nesplnili, neboť podnikání v zemědělství je podpořeno dotacemi, tudíž všichni vědí, co musí splnit, aby mohli čerpat dotace.

  - před čerpání úvěru, je nutné doložit potvrzení schválené dotace, což je vhodné i v tomto případě. V oblasti financování je toto nazýváno odkládací podmínkou pro čerpání.
- Splacení: jednorázově do 5 dnů po inkasování dotace.

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových)

- $Úrok = \frac{jistina * sazba * čas}{100}$
- $Úrok = \frac{20\ 500\ 000 * 2{,}95 * 1{,}5}{100}$
- Úrok = 907 125,00,- Kč

Neúrokové náklady:

- cena za realizaci: 5 000,00 Kč
- cena za vedení účtu: 200,00 * 18 = 3 600,00 Kč

Celkové náklady úrokové a neúrokové: 907 125,00 + 5 000,00 + 3 600,00 = 915 725,00 Kč

b. Investiční úvěr ve výši 50 000 000,00 Kč

- Účelem hlavního úvěru může být například: Spolufinancování projektu obnovy farmy nebo výstavba a modernizace areálu farmy.
- Splácení: anuitní splácení

- Splatnost: maximální splatnost úvěru je možné uvažovat o 15-ti letech od podpisu úvěrové smlouvy, tj. 31.12.2034
- Úroková sazba: 1M PRIBOR a pevná odchylka ve výši 0,02% po celou dobu splácení úvěru; průměrná výše 1M PRIBOR za rok 2019 je 2,02[32]
- Rezervace zdrojů: 0,00 % p.a.
- Čerpání: postupné
- Zajištění: zástava dojírny včetně příslušných pozemků
- Cena za realizaci úvěru 10 000,00 Kč, Cena za vedení úvěrového účtu: 200,00 Kč / měsíčně
- Datum podpisu smlouvy: 1.3.2020

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových)

- $Výše\ splátky = U * \frac{q^n(q-1)}{q^n - 1}$

  U= výše jistiny = 50 000 000

  q = měsíční úrok = 2,04 / 12 = (0,17 / 100) + 1 = 1,0017

  n = počet splátek = 168

- $Výše\ splátky = 50\ 000\ 000 * \frac{1{,}0017^{168}*(1{,}0017-1)}{1{,}0017^{168}-1}$
- Výše splátky = <u>342 390,50 Kč / měsíčně</u>
- Výpočet úroků za celé splácení: 342 390,50 * 168= 57 521 604 – 50 000 000 = <u>7 521 604,00 Kč</u>

[32] *Česká národní banka: pribor* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/penezni-trh/pribor/fixing-urokovych-sazeb-na-mezibankovnim-trhu-depozit-pribor/prumerne.html?rok=2019

Částka úvěru	**50 000 000 Kč**		**Úroková sazba**	**2,04%**
			Splátka ročně	**4 108 686 Kč**
Splatnost	**14**			
	Jistina	Úrok	Úmor	
1	50 000 000 Kč	990 957 Kč	3 117 729 Kč	
2	46 882 271 Kč	926 757 Kč	3 181 929 Kč	
3	43 700 341 Kč	861 235 Kč	3 247 451 Kč	
4	40 452 890 Kč	794 364 Kč	3 314 322 Kč	
5	37 138 569 Kč	726 116 Kč	3 382 570 Kč	
6	33 755 999 Kč	656 463 Kč	3 452 223 Kč	
7	30 303 776 Kč	585 375 Kč	3 523 311 Kč	
8	26 780 465 Kč	512 824 Kč	3 595 862 Kč	
9	23 184 603 Kč	438 779 Kč	3 669 907 Kč	
10	19 514 696 Kč	363 208 Kč	3 745 478 Kč	
11	15 769 218 Kč	286 082 Kč	3 822 604 Kč	
12	11 946 614 Kč	207 368 Kč	3 901 318 Kč	
13	8 045 296 Kč	127 033 Kč	3 981 653 Kč	
14	4 063 643 Kč	45 043 Kč	4 063 643 Kč	

Tabulka 5: Struktura ročních splátek dle úroku a úmoru zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č.1 v Příloze je uvedený splátkový plán na měsíce. Úrokové zajištění by mohlo být využito z programu Zemědělec, z PGRLF, a.s.

- Úrok = 7 521 604,00 Kč + poplatek za vedení účtu
  10 800,00 (300,00 * 36) = Celkové náklady úrokové a neúrokové:
  7 521 604,0 + 10 000,00 + 36 000,00 = 7 567 604,00 Kč

Výsledek úrokových a neúrokových nákladů při obdržení dotace je: 915 725,00 + 7 567 604,00 = 8 483 329,00 Kč

B) Financování dojírny bez podpory národních a evropských dotací

1) Vlastní zdroje

V tomto případě je uvažováno, že zemědělský subjekt využije k profinancování vlastní zdroje, které jsou ve výši 6 500 000,00 Kč.

I v tomto případě přichází subjekt při financování vlastními zdroji o oportunitní náklady neboli o náklady na obětovanou příležitost.

2) Investiční úvěr ve výši 70 500 000,00 Kč

- Účel úvěru: Financování projektu obnovy farmy nebo Výstavba a modernizace areálu farmy.
- Splácení: anuitní, od 31.1.2022
- Splatnost: 15 roků od podpisu smlouvy,
- Úroková sazba: 1M PRIBOR a pevná odchylka ve výši 0,02 % p.a. po celou dobu platnosti úvěru; průměrná výše 1M PRIBOR za rok 2019 je 2,02[33]
- Rezervace zdrojů: 0,00 % p.a.
- Čerpání: postupné
- Zajištění: zástava dojírny včetně příslušných pozemků, zajištění blokovaným vkladem na běžném nebo termínovaném účtu
- Cena za realizaci úvěru 10 000,00 Kč, Cena za vedení úvěrového účtu: 200,00 Kč / měsíčně
- Datum podpisu smlouvy: 1.4.2020, splatnost 31.12.2034

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových)

- $Výše\ splátky = U * \frac{q^n(q-1)}{q^n - 1}$

U= výše jistiny = 70 500 000

q = měsíční úrok = 2,04 / 12 = (0,17 / 100) + 1 = 1,0017

n = počet splátek = 168

- $Výše\ splátky = 70\ 500\ 000 * \frac{1{,}0017^{168}*(1{,}0017-1)}{1{,}0017^{168}-1}$
- Výše splátky = 482 770,60 Kč / měsíčně
- Výpočet úroků za celé splácení: 482 771,60 * 168= 81 105 460,80 – 70 500 000 = 10 605 460,80 Kč

[33] *Česká národní banka: pribor* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/penezni-trh/pribor/fixing-urokovych-sazeb-na-mezibankovnim-trhu-depozit-pribor/prumerne.html?rok=2019

Částka úvěru	**70 500 000 Kč**		**Úroková sazba**	**2,04%**
			Splátka ročně	**5 793 247 Kč**
Splatnost	**14**			
	Jistina	Úrok	Úmor	
1	70 500 000 Kč	1 397 249 Kč	4 395 999 Kč	
2	66 104 001 Kč	1 306 727 Kč	4 486 520 Kč	
3	61 617 481 Kč	1 214 341 Kč	4 578 906 Kč	
4	57 038 576 Kč	1 120 053 Kč	4 673 194 Kč	
5	52 365 382 Kč	1 023 824 Kč	4 769 423 Kč	
6	47 595 958 Kč	925 613 Kč	4 867 635 Kč	
7	42 728 324 Kč	825 379 Kč	4 967 868 Kč	
8	37 760 456 Kč	723 082 Kč	5 070 165 Kč	
9	32 690 290 Kč	618 678 Kč	5 174 569 Kč	
10	27 515 721 Kč	512 124 Kč	5 281 123 Kč	
11	22 234 597 Kč	403 376 Kč	5 389 871 Kč	
12	16 844 726 Kč	292 389 Kč	5 500 859 Kč	
13	11 343 868 Kč	179 116 Kč	5 614 131 Kč	
14	5 729 736 Kč	63 511 Kč	5 729 736 Kč	

Tabulka 6: Struktura ročních splátek dle úroku a úmoru zdroj: vlastní zpracování

V tabulce č.2 v Příloze je uvedený splátkový plán na měsíce.

- cena za realizaci: 10 000,00 Kč
- cena za vedení účtu: 200,00 * 180 = 36 000,00 Kč

Celkové náklady úrokové a neúrokové: 10 605 460,80 + 10 000,00 + 36 000,00 =

= 10 651 460,80 Kč

C) Financování nákupu zemědělského stroje

V rámci zemědělského subjektu bude ještě proveden propočet nákupu zemědělského stroje formou střednědobého úvěru nebo leasingu. Jedná se o sklízecí řezačku značky CLAAS JAGUAR 860 ve výši 8 000 000,00 Kč včetně DPH.

Obrázek 2: CLAAS Jaguar 860[34]

1) Financování formou střednědobého úvěru
   - Výše úvěru: 6 612 000,00 Kč, komerční banky nefinancují část DPH
   - Úroková sazba: 1M PRIBOR a pevná odchylka 1,5% p.a.; průměrná výše 1M PRIBOR za rok 2019 je 2,02[35]
     - Rezervace zdrojů: 0,00% p.a. z jistiny
     - Cena za realizaci úvěru: 0,00 Kč, Cena za vedení úvěrového účtu 300,00 Kč / měsíčně
     - Splatnost 3 roky
     - Zajištění: blankosměnka bez avalu, zástavní právo k nakupovanému stroji

[34] *Klas Nekoř* [online]. [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: Klas Nekoř [online]. [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: http://www.prodej.klas-nekor.cz/produkt/77/jaguar-870-840

[35] *Česká národní banka: pribor* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/penezni-trh/pribor/fixing-urokovych-sazeb-na-mezibankovnim-trhu-depozit-pribor/prumerne.html?rok=2019

- podpis smlouvy: 3.2.2020
- splatnost: 3.2.2023, splácení pravidelné měsíční
- Čerpání: jednorázová s ohledem na účel financování

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových)

- $Výše\ splátky = \frac{D*(1+\frac{p}{100})^n * \frac{p}{100}}{(1+\frac{p}{100})^n - 1}$

  D= výše jistiny = 6 612 000

  p = měsíční úrok = 3,52/12 = 0,293

  n = počet splátek = 36

- $Výše\ splátky = \frac{6\ 612\ 000 * (1+\frac{0,293}{100})^{36} * \frac{0,293}{100}}{(1+\frac{0,298}{100})^{36} - 1}$
- Úrok = 193 918,784 * 36 = 6 981 076 – 6 612 000 = 396 076,22 Kč

- cena za realizaci: 0,00 Kč
- cena za vedení účtu: 300,00 Kč * 36 = 10 800,00 Kč

Celkové náklady úrokové a neúrokové: 396 076,22 + 10 800,00 =

= 406 876,22 Kč

2) Finanční leasing
   - Výše leasingu: 8 000 000,00 Kč včetně DPH
   - Úroková sazba: 3,9% p.a.
   - Cena za realizaci: 10 000,00 Kč
   - Splatnost: 3 roky
   - Zajištění: pouze nakupovaný stroj
   - Podpis smlouvy: 3.2.2020
   - Splatnost: 3.2.2023
   - Akontace: ve výši 10% z pořizovací ceny včetně DPH – 800 000,00 Kč
   - jistina: 8 000 000 – 800 000,00 = 7 200 000,00 Kč

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových)

- $Výše\ splátky = \frac{D*(1+\frac{p}{100})^n * \frac{p}{100}}{(1+\frac{p}{100})^n - 1}$

  D= výše jistiny = 7 200 000

  p = měsíční úrok = 3,9/12 = 0,325

  n = počet splátek = 36

- $Výše\ splátky = \frac{7\ 200\ 000 * (1+\frac{0,325}{100})^{36} * \frac{0,325}{100}}{(1+\frac{0,325}{100})^{36} - 1}$

- Úrok = 212 091 * 36 = 7 635 276 – 7 200 000 = 435 276,00 Kč

Výsledek: Úrokové náklady a neúrokové náklady jsou ve výši 443 276,00 Kč za celé 3 roky.

6.2 Financování investice a provozní potřeby subjektu podnikajícího ve stavebnictví

6.2.1 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Obor podnikání s vyššími příjmy	Nižší úroveň znalostí marketingu, účetnictví, nedostatečné mezioborové vzdělání
Většina prací probíhá u zákazníka, netřeba investovat do větší provozovny	Nárazová činnost podle zakázek – výkyvy v obratu
Poptávka po drobných stavebních prací výrazně převyšuje nabídku	Omezené množství zahraničních zakázek limitovány, nižšími znalostmi jazyků
Vyžadována odbornost často doložená určitým typem oprávnění limituje množství konkurenčních subjektů v odvětví.	Neomezené ručení
Existence Svazu podnikatelů ve stavebnictví (SPS) v České republice, cechů a komor, které pečují a profesi.	Stavebnictví patří k nejrizikovějším oborům podnikání, každý 5. subjektu je ohrožen rizikem krachu
	Druhotná platební neschopnost
	Vyšší riziko zranění, úrazu a zaměstnanců
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Vstup na zahraniční trh	Legislativní změny snaha vlády postihovat šedou ekonomiku (elektronická evidence)
Technologický rozvoj v oblasti IT / ICT, lepší řízení zakázek	Vstup konkurence do odvětví
	Často v pozicích subdodavatele
	Riziko reklamace

Tabulka 7: SWOT analýza v rámci stavebnictví, zdroj: vlastní zpracování

Základní informace:

Obor stavebnictví zahrnuje široké spektrum jednotlivých činností, s různým stupněm náročnosti, poptávky po nich i vlivem sezónnosti. Mezi ty menší subjekty, které mohou být definovány jako mikropodnik, malý podnik nebo například mohou podnikat na základě řemeslné živnosti, například: i) malířské, lakýrnické a natěračské práce v interiéru a exteriéru; ii) izolatérství – izolace proti nepříznivým účinkům tepla, chladu, hluku apod.; iii)

zednictví – náplní této činnosti je provádění zednických, kladečských, obkládačských a betonářských prací; iv) pokrývačství, tesařství zhotovování a opravy měkkých a tvrdých krytin střech; v) vodoinstalatérství, topenářství, montáž, opravy a údržba vnitřních rozvodů vody, kanalizace plynu, včetně montáže armatur, spotřebičů a provádění tlakových zkoušek. Stavební firmy, které jsou větší svojí velikostí, jsou ve většině případů zaměřeny na obor stavebnictví: i) pozemní stavby – stavby pro bydlení, průmyslové a zemědělské stavby; ii) dopravní a podzemní stavby – mosty, silnice, tunely, železnice, letištní plochy; iii) vodohospodářské stavby – přehrady, úpravy vodní toků; iv) speciální stavby – stožáry, podzemní kolektory.

Činnosti navázané na obor stavebnictví se vyznačují velmi vysokou konkurencí. Z hlediska získávání zakázek je důležitá lokalita působnosti – v oblastech s vysokou aktivitou stavebních prací existuje pravděpodobnost získání zakázek nebo subdodávek. V České republice existuje mnoho korporací, které vyhrávají větší stavební zakázky, jsou jimi například: Skanska a.s., VCES a.s., Metrostav a.s. a mnoho dalších. Tyto velké korporace často využívají služby menších podnikatelských subjektů formou subdodávek. Právě proto jsou některé firmy existenčně závislé na těchto korporacích. Mnoho dalších větších firem vykonávají svoji činnost samostatně nebo si také najímají další fyzické osoby podnikatelé k provedení činnosti, kterou sami nezvládnou. Hlavním důvodem jsou především vysoké osobní náklady spojené se zaměstnáním osob.

Ve stavebnictví je hodně důležitá kvalita provedeného díla a následně dobré reference předurčující úspěšnost podnikání. Finanční instituce často na základě referencí poskytují financování. V případě kladných referencí je podnikatelský subjekt méně rizikový.

Většina stavebních podniků má své firemní sídlo soustředěno do vlastních prostor. V případě pronajatých prostor se většinou jedná o poměrně významný výdaj / náklad včetně energetické náročnosti jejich užívání.

Dodavatelsko – odběratelské vztahy jsou velmi důležité pro správné fungování subjektů podnikajících v odvětví stavebnictví. Ve stavebnictví je důležité, aby každý plnil své závazky a pohledávky na základě uzavřených smluv o dílo. V rámci dodavatelských vztahů ve stavebnictví jsou časté překlenovací dodavatelské úvěry, vzájemné zápočty a například zádržné. Stálý větší dodavatel má možnost odběru na hromadnou fakturu a využití slev. V rámci analýzy podniku je důležité vyhodnocení počtu odběratelů a velikosti zakázek

(větší zakázky – méně odběratelů, menší zakázka – více odběratelů). To všechno jsou důležité informace pro správnou přípravu nabídky financování.

Výsledky činnosti stavebních podniků vždy musí pokrýt finanční potřeby plynoucí jak z podnikání, tak z osobních finančních závazků. Leasing je vhodnou alternativou pro financování automobilů, strojů a zařízení. Cílem analýzy je zjistit výši celkového finančního zatížení subjektu a zjistit informaci o vazbách na jiné finanční instituce.

Modelový případ:

Pro modelový případ jsem si vybrala analýzu podnikatelského subjektu působící v odvětví stavebnictví, u kterého budu vycházet z konkrétních identifikačních údajů, proto bude analýza provedena na základě simulovaných identifikačních údajů a jejich případná podobnost s reálnými osobami nebo úvěrovými případ náhodná. Financování cizích zdrojů je analyzována z pohledu finančních institucí.

Projekt je zaměřen na menší stavební firmu působící spíše na teritoriální úrovni – STAVBY CZ, s.r.o. Na základě definice malých a středních podniků, lze tento subjekt zařadit do malých firem: i) počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek: 20; ii) výše ročních tržeb: 52 000 000,00 Kč. Předmětem projektu je poskytnutí krátkodobého zakázkového úvěru na konkrétní zakázku, profinancování nákupu dodávky formou leasingu nebo úvěru a bankovních záruk. STAVBY CZ, s.r.o. mají sídlo podnikaní ve vlastních prostorách, tudíž se možnost nabídky investičního úvěru nenabízí.

Obchodní model firmy je stavební činnost s velmi diverzifikovanou skupinou odběratelů – od soukromých investorů, korporací, po státní správu na regionální i celorepublikové úrovni. STAVBY CZ, s.r.o. zajišťují komplexní stavební dodávky pro realizaci novostaveb i rekonstrukci bytových, občanských, průmyslových nebo inženýrských staveb, v minimální míře i přípravu a realizaci dílčích dodávek.

- **Financování cizími zdroji**

Cizí zdroje jsou pro existenci stavebních podniků velmi důležité. Nejdůležitější část tvoří provozní financování, které jim slouží ke krátkodobému překlenutí nesouladu mezi příjmy a výdaji. Mnoho firem před provedení zakázky vyžaduje od odběratele zálohu. Hlavním důvodem je potřeba nákupu materiálu k realizaci jednotlivých zakázek. V případě náročnějších zakázek je potřeba krátkodobé využití financování formou cizích zdrojů, než

jsou veškeré pohledávky zaplaceny a s tím i náklady. Ve většině případů je toto řešeno formou revolvingového nebo kontokorentního úvěru. Na zakázky, kde dochází k jednorázové fakturaci až po předání díla je možné poskytnout úvěr přímo na určitou zakázku.

- Úvěr na zakázku

  Parametry:

  - Výše zakázky 21 500 000,00 Kč
  - Předmětem zakázky je rekonstrukce, oprava a přístavba výrobně provozní haly
  - Realizace zakázky 1.3.2020 – 31.7.2020
  - Na základě uzavřené smlouvy o dílo je sjednaná jednorázová fakturace díla se splatností 30-ti dnů od předání díla, bez zálohových faktur
  - Účelem úvěr bude nákup materiálu a subdodávky jsou rozloženy do jednotlivých měsíců se splatností 30 dnů. Čerpání je tedy možné nejpozději do 31.8.2020
  - Splatnost úvěru do 30.9.2020. Maximální délka splatnosti úvěru do 7 měsíců.
  - Výše úvěru: 15 000 000,00 Kč

1) **Krátkodobý zakázkový úvěr**
   - Výše úvěru: 15 000 000,00 Kč
   - Úroková sazba: 7D Pribor + pevná odchylka 0,9% p.a. z jistiny úvěru, splácení úroků pravidelně měsíčně z čerpané částky
   - Rezervace zdrojů: 0,10% p.a. z nečerpané částky úvěru
   - Cena za realizaci úvěru: 0,00 Kč; Cena zavedení úvěrového účtu: 0,00 Kč
   - Splácení: jednorázově do 30.9.2020
   - Čerpání na základě předložených faktur a uzavřené smlouvy o dílo
   - Podpis smlouvy: 1.3.2020
   - Zajištění: 1 ks blakosměnky bez avalu

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových)

V případě stanovení úrokové sazby na základě PRIBOR a stanovené odchylky je výše úrokové sazby každý měsíc jiná., v tomto případě se výše PRIBOR mění každý sedmý den. Aktuálně se sazba od června 2019 do října 2019 pohybuje na úrovni 2,03.[36]

- V tomto případě budeme tedy počítat s úrokovou sazbou:

  2,03 + 0,9 = 2,93 % p.a.

- Výpočet v případě čerpání celé výše úvěru jednorázově měsíc po podpisu smlouvy:

  a) Rezervace zdrojů:

  - 0,10% z nečerpané výše: 15 000 000,00 x 0,10% = 15 000,00 / 12 = 1 250,00 Kč

  b) Výpočet úroků od 1.4.2020 do 30.9.2020

  - $Úrok = \frac{jistina*sazba*čas}{100*360}$

  - $Úrok = \frac{15\,000\,000*2{,}93*180}{100*360}$

  - Úrok = 219 750,00 Kč za celé období čerpání úvěr

Celkem podnikatelský subjekt zaplatí za úroky a rezervaci zdrojů 221 000,00 Kč.
V den splatnosti podnik zaplatí 15 000 000,00 Kč, následující den dojde k dopočtu úroků a následně je úvěrový účet uzavřen.

36 *Česká národní banka: pribor* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/penezni-trh/pribor/fixing-urokovych-sazeb-na-mezibankovnim-trhu-depozit-pribor/prumerne.html?rok=2019

2) **Revolvingový úvěr**

- Výše úvěru: 15 000 000,00 Kč
- Úroková sazba: 4,5 % p.a. z jistiny úvěru, splácení úroků pravidelně měsíčně z čerpané částky
- Rezervace zdrojů: 0,10 % p.a. z nečerpané částky úvěru
- Cena za realizaci úvěru: 0,00 Kč; Cena zavedení úvěrového účtu: 0,00 Kč
- Účel úvěru: Profinancování oběžných prostředků – zásob, pohledávek
- Splatnost 1 rok, tj. 28.2.2021
- Podpis smlouvy: 1.3.2020
- Zajištění: 1 ks blankosměnky nebo záruka Českomoravské rozvojové a záruční banky a.s. z Programu EXPANZE ve výši 70% ve výši jistiny, tj. 10 500 000,00 Kč

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových

- Výpočet v případě okamžitého čerpání v den podpisu smlouvy
    a) Výpočet úroků od 1.3. 2020 do 30.9.2020
    - $Úrok = \frac{jistina*sazba*čas}{100*360}$
    - $Úrok = \frac{15\ 000\ 000*4,5*210}{100*360}$
    - Úrok = <u>393 750,00 Kč</u>

    b) rezervace zdrojů po zbytek platnosti úvěru
    - 0,50% z nečerpané výše: 15 000 000,00 x 0,10% = 15 000,00 / 5 = <u>3 000,00 Kč</u>

Celkem podnikatelský subjekt zaplatí za úroky a rezervaci zdrojů 396 750,00 Kč za rok. V případě využití podpory Českomoravské rozvojové a záruční banky, a.s. z Programu EXPANZE možné využití finančního podporu na úroky v maximální výši 2 000 000,00 Kč.

- Financování vozu Peugeot BOXER 4350 L4H4 ACTIVE 2.2.

- Užitkový vůz
- Počet míst k sezení: 3
- Délka vozu: 6,4 m
- Výkon motoru: 120 kW
- Cena bez DPH: 518 000,00 Kč

Obrázek3: Peugeot BOXER[37]

1) **Splácený střednědobý úvěr**
   - Výše úvěru: 518 000,00 Kč
   - Úroková sazba: 6,5 % p.a
   - Cena za realizaci úvěru: 0,00 Kč, Cena za vedení úvěrového účtu 300,00 Kč / měsíčně
   - Splatnost 3 roky, splácení pravidelně měsíčně
   - Zajištění: blankosměnka bez avalu, blokace na běžném účtu
   - podpis smlouvy: 3.2.2020
   - splatnost: 3.2.2023
   - Čerpání: jednorázová s ohledem na účel financování

[37] *AutoPoint: Výkup a prodej ojetých vozů se zárukou* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://autopoint.autopalace.cz/ojete-vozy/3/?do=searchEngine-form-submit&queue=bodyworks&bodyworks%5B0%5D=skř%C3%ADň&bodyworks%5B1%5D=užitkové+vozidlo&bodyworks%5B2%5D=pick+up&bodyworks%5B3%5D=valn%C3%ADk

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových

- $Výše\ splátky = \frac{D*(1+\frac{p}{100})^n * \frac{p}{100}}{(1+\frac{p}{100})^n - 1}$

  D= výše jistiny = 518 000

  p = měsíční úrok = 6,5/12 = 0,542

  n = počet splátek = 35

- $Výše\ splátky = \frac{518\,000 * (1+\frac{0,542}{100})^{35} * \frac{0,542}{100}}{(1+\frac{0,542}{100})^{35} - 1}$

  Úrok = 16 309,05 * 35 = 570 816,75 – 518 000 = 52 816,75

- Úrok = 52 816,75 Kč + vedení účtu 10 800,00 (300,00 * 36) = 63 616,75 Kč

Výsledek: Úrokové náklady jsou ve výši 63 616,75,00 Kč za celé 3 roky.

- Odpisový plán:
  - odpisová třída 2, automobil
  - délka odpisu: 5 let
  - Koeficient:
    - v 1. roce: 11
    - 2. – 5. rok: 22,25

Rok	Zůstatková cena	Roční odpis	Oprávky
2020	461 020	56 980	56 980
2021	345 765	115 255	172 235
2022	230 510	115 255	287 490
2023	115 255	115 255	402 745
2024	0	115 255	518 000

2) Finanční leasing
   - Nákup automobilu: 518 000,00 Kč + DPH = 626 780,00 Kč
   - Úroková sazba: 3,9% p.a.
   - Cena za realizaci: 10 000,00 Kč
   - Splatnost: 3 roky
   - Zajištění: pouze nakupovaný vůz

- Podpis smlouvy: 3.2.2020
- Splatnost: 3.2.2023
- Akontace: ve výši 20% z pořizovací ceny včetně DPH – 125 356,00 Kč
- jistina: 626 780,00 – 125 356,00 = 501 426,00 Kč

Výpočet celkových nákladů (úrokových a neúrokových

- $Výše\ splátky = \frac{D*(1+\frac{p}{100})^n * \frac{p}{100}}{(1+\frac{p}{100})^n - 1}$

  D= výše jistiny = 501 426

  p = měsíční úrok = 3,9/12 = 0,325

  n = počet splátek = 35

- $Výše\ splátky = \frac{501\,426 * (1+\frac{0,325}{100})^{35} * \frac{0,540,325}{100}}{(1+\frac{0,325}{100})^{35} - 1}$
- Úrok = 15 213, 525 * 35 =532 473,375 – 501 426 = 31 047,37

Výsledek: Úrokové náklady a neúrokové náklady jsou ve výši 41 047,37 Kč za celé 3 roky.

- Bankovní záruky

  Pro odvětví stavebnictví jsou bankovní záruky velmi část požadovány. Hlavní typy, které podniky poptávají jsou: záruka za nabídku, záruka za správné provedení smlouvy a záruka za záruční dobu. Požadovaný typ a délka záruky je uvedena ve smlouvě o dílo nebo v zadávací dokumentaci k zakázce. Stavební firma má možnost složit finanční hotovost na účet odběratele. Hotovost je po celou dobu blokována na účtu odběratele.

  Příklad:

  a) Bankovní záruka za nabídku

     Město poptává stavební firmy pro výstavbu městských bytů. Vyžaduje bankovní záruku ve výši 500 000,-. Termín výběrového řízení je: 15.1.2020, platnost záruky: po dobu 3 měsíců od konce podání nabídek.

- Požadavek na financující banku: krátkodobá bankovní záruku za nabídku ve výši 500 000,00,- se splatností 30.4.2020. U tendrů se často dává delší doba platnosti s ohledem na časté prodloužení termínu výběrového řízení.
- Banka vydá záruční listinu ve prospěch beneficienta, zadavatele
- Poplatky: za žádost a realizaci: 1000,00 Kč; rezervace výše bankovní záruky v případě plnění: 0,1 % ročně
- Výpočet:

  Poplatek za žádost + realizaci 1 000,00 Kč

  Rezervace : 500 000 * 0,1% = (500 / 12) * 3,5 = 146,00 Kč

  Celkem: 1 146,00 Kč za záruku

b) Bankovní záruka za správné provedení smlouvy

Firma vyhrála výběrové řízení a stavbu bude realizovat. Na základě uzavřené smlouvy o dílo je vyžadována bankovní záruka ve výši 10% z ceny za dílo, tj. 25 000 000,00 x 0,1 = 2 500 000,00 Kč. Záruka trvá od předání stanoviště do předání hotové. Předání stanoviště 1.6.2020, dokončení díla: 30.4.2022

- Požadavek na banku: střednědobá bankovní záruka za správné provedení smlouvy ve výši 2 500 000,00 Kč se splatností do 30.4.2020.
- Poplatky: za žádost a realizaci: 1000,00 Kč; rezervace výše bankovní záruky v případě plnění: 0,1 % ročně
- Výpočet

  Poplatek za žádost + realizace 1 000,00 Kč

  Rezervace: 2 500 000,00 * 0,1 % = 2 500 * 1,9 = 4 750,00 Kč

  Zajištění: formou terminovaného účtu ve výši 10 % z výše bankovní záruky 250 000,00 Kč

  Celkem: 5 750,00,- Kč za záruku

  Termínovaný účet

  vklad: 250 000,00 Kč,

  délka vkladu: 23 měsíců

  úročení: 1,1 % p.a.

frekvence úročení: měsíčně

$$Jt = J0 * (1 + \frac{p}{100})^{t*m}$$

$$Jt = 250\,000 * (1 + \frac{1{,}1}{100})^{1{,}91*(\frac{1}{12})}$$

$$\underline{Jt = 121\,496{,}24\ Kč}$$

V případě zajištění terminovaným účtem, je možné zhodnocení vložené částky 250 000,00 Kč o 121 496,24 Kč.

7 Výsledky a diskuse

V rámci analytické části byly spočítány dvě možné varianty financování dlouhodobé investiční potřeby u zemědělského subjektu. V obou variantách je počítáno s vlastními zdroji ve výši 6 500 000,00 Kč, které jsou financovány ze zisku a odpisů podniku. Při využití těchto zdrojů k financování investičních potřeb, přichází subjekt o tzv. oportunitní náklady. Konkrétně se jedná o náklady ztracené příležitosti, tj. úroky, které by mohla firma získat, pokud by zvolila jinou alternativu využití finančních prostředků. V uvedeném příkladu se jedná o ztrátu z úroků ve výši 113 750,00 Kč z vloženého vkladu na částku 6 500 000,00 Kč. V obou variantách financování musí být o tento náklad zohledněn. V první variantě je počítáno:

i) s podporou formou dotací z Evropské unie ve výši 20 500 000,00 Kč,

ii) investiční úvěr od finanční instituce ve výši 50 000 000,00 Kč.

Tato varianta bude vybrána pouze v případě pozitivního stanoviska o rozhodnutí poskytnutí dotace. S ohledem na poměrně vysokou částku 20 500 000,00 Kč bylo v propočtu počítáno s poskytnutím střednědobého úvěru na předfinancování dotace. Splatnost úvěru je 18 měsíců, a to formou jednorázové splátky z inkasa dotace. V návrhu poskytnutí střednědobého úvěru je počítáno s nejhorší variantou, která může nastat, tj. úvěr bude jednorázově splacen až v den splatnosti. Celkové úrokové náklady jsou ve výši 907 125,00 Kč a neúrokové náklady ve výši 8 600,00 Kč, celkem: 915 725,00 Kč za celou dobu. Investiční úvěr ve výši 50 000 000,00 Kč bude splatný do 15-ti let od poskytnutí úvěru. Splácení úvěru bude realizováno od 31.1.2021 a to formou anuitních měsíčních splátek. Po celou platnosti investičního úvěru bylo spočítáno, že bude provedeno 168 splátek. Celková výše úrokových nákladů je: 7 521 604,00 Kč a neúrokových nákladů: 46 000,00 Kč, celkem: 7 567 604,00 Kč. Celkem za financování formou úvěru s dotační podporou subjekt zaplatí v úrokových a neúrokových nákladech 8 483 329,00 Kč. S přihlédnutím na oportunitní náklady je celková výše 8 597 079,00 Kč.

V druhé variantě návrhu je proveden propočet financování bez podpory dotací z Evropské unie v rámci Programu pro rozvoj venkova. Investičním úvěrem bude profinancována částka 70 500 000,00 Kč se stejnou dobou splatnosti a způsobem splácení jako v předešlé variantě dlouhodobého úvěru. Po celou dobu trvání obchodu subjekt zaplatí na úrokových nákladech: 10 605 460,80 Kč a na neúrokových nákladech: 46 000,00 Kč,

celkem 10 561 460,80 Kč. I v tomto případě je nutné přihlédnout na náklady ztracené příležitosti, tzn. celkové náklady budou ve výši 10 675 210,80 Kč.

V případě investičního úvěru na financování modernizace dojírny je vhodné, aby podnikatelský subjekt získal dotaci. Rozdíl je v tomto případě v úrokových a neúrokových nákladech ve výši 2 078 131,80 Kč. Tento rozdíl může být daleko větší, a to konkrétně v případě dřívějšího splacení jednotlivých úvěrů nebo realizováním mimořádných splátek. Rozdíl není samozřejmě pouze v zaplacených úrocích, ale i například v oblasti zajištění. U varianty bez podpory dotací je k zástavě nemovitosti požadována i blokace finančních prostředků na běžném nebo na termínovaném účtu. Důvodem požadavku, zajištění úvěru dalšími prostředky, je rizikovější podnikatelský záměr, s ohledem na výši a splatnost úvěru. Dalším faktorem, který ovlivňuje přesnost výpočtu úrokových nákladů je sazba – 1M PRIBOR. Referenční úroková sazba se mění každý měsíc a délka splatnosti úvěru je poměrně dlouhá, tak není možné přesně stanovit kolik bude výše 1M PRIBOR za 15 let. Úrokovou sazbu nelze primárně v úvěrové smlouvě ošetřit, nicméně lze sjednat zajištění sazby prostřednictvím FX produktu (Foreign Exchange products) na finančním trhu, který slouží právě k ochraně proti nepříznivému vývoji devizové kurzu.

v Kč	1. varianta včetně dotace	2. varianta bez dotace
Výše úvěru	20 500 000,00 50 000 000,00	70 500 000,00
Úrokové náklady	907 125,00 7 521 604,00	10 605 460,80
Neúrokové náklady	8 600,00 46 000,00	46 000,00
CELKEM (náklady)	8 483 329,00	10 561 460,80

Tabulka 8: Výsledky financování výstavby dojírny, zdroj: vlastní zpracování

Financování nákupu zemědělského stroje

U financování zemědělského stroje byla zvolena varianta střednědobého úvěru a varianta financování formou finančního leasingu. V návrhu financování je celková výše finančního leasingu 7 200 000,00 Kč, se splatností 3 roky. Výpočet dále zohledňuje akontaci

ve výši 10 % z pořizovací ceny, tj. 800 000,00 Kč. Celková výše stroje tak činí 8 000 000,00 Kč. Úrokové náklady za financování formou leasingu jsou ve výši 443 276,00 Kč.
Střednědobý úvěr je výši 6 612 000,00 Kč. Částka je nižší, protože jak je výše uvedeno komerční banky nefinancují částku DPH. Celkové úrokové a neúrokové náklady jsou ve výši 406 876,22 Kč.
Zvolený příklad v této práci ukazuje, že pro subjekt je výhodnější financování stroje formou střednědobého úvěru. Každý podnikatelský subjekt si musí zvolit, co je pro něj ekonomicky výhodnější, zda leasing nebo úvěr. V případě leasingu se jedná o jednodušší administrativu celého obchodu. Leasingová společnost nepožaduje k posouzení žádosti o leasing finanční výkazy nebo podobné dokumenty. Leasingové společnosti stačí zaslat pouze informaci o nakupovaném stroji a kolik je podnik schopný zaplatit z vlastních zdrojů na akontaci. Leasingová společnost je vlastně majitelem financovaného stroje do doby úplného splacení a uživateli je předán pouze do užívání. Výhodou leasingu je tedy jednoduchá administrativa, financování výše nakupovaného stroje včetně DPH a pojištění, které ve většině případů bývá součástí leasingu. Financování stroje formou úvěru je levnější variantou, ale jedná se o složitější administrativu. Komerční banky požadují k posouzení finanční situace subjektu konečné účetní výkazy za poslední 2 účetní období a také vyžadují doplňující zajištění k nakupovanému stroji.
Z pohledu účetních výkazů je střednědobý úvěr vykazován v rozvaze na straně pasiv jako cizí zdroj, konkrétně závazky vůči finančním institucím a zároveň v aktivech jako dlouhodobý hmotný majetek. Leasing se v rozvaze neobjeví, je uveden v podrozvaze v nákladech.

v Kč	Střednědobý úvěr	Leasing
Výše úvěru	6 612 000,00	7 200 000,00
Úrokové náklady	396 076,22	443 276,00
Neúrokové náklady	10 800,00	0,00
CELKEM (náklady)	406 876,22	443 276,00

Tabulka 9: Výsledky financování zemědělského stroje, zdroj: vlastní zpracování

Zakázkový úvěr

V první variantě práce byl proveden výpočet formy financování zakázkového úvěru. Zvolené úvěry mají charakter krátkodobého financování: první z nich je určen pouze na zakázku a druhý je standardní revolvingový úvěr, který je možné využít po celý rok.

Krátkodobý zakázkový úvěr se splatností do 6 měsíců od podpisu smlouvy. Splacení je jednorázové, nejpozději do 30.9.2020. V tomto případě je stanoven poplatek za rezervaci zdrojů. Rezervace zdrojů znamená, že komerční banka blokuje finanční prostředky před jejich čerpáním pro daný subjekt. Rezervace zdrojů je vyjádřena ročním procentem a počítá se vždy z nečerpané části úvěru. V našem případě počítáme s variantou jednorázového čerpání celé výše úvěru po jednom měsíci od podpisu. Úrokové a neúrokové náklady jsou ve výši 221 000,00 Kč. Tento příklad je propočítán na nejhorší variantu, která může nastat, tzn. dojde k prodlevě zaplacení faktury za provedenou práci. Termín pro dokončení prací je 31.7.2020 většinou je splatnost faktur do 30 dnů, což by znamenalo splacení úvěru do 31.8.2019. V tomto případě subjekt v den splatnosti zaplatí 15 000 000,00 Kč a následující den dojde k dopočtu úroků a následně je uzavřen úvěrový účet.

Revolvingový úvěr je většinou poskytován na jeden rok. V našem příkladu je počítáno s čerpáním celé výše úvěru, tj. 15 000 000,00 Kč v den podpisu smlouvy 1.3.2020 a se splacením do 30.9.2020. Za toto období subjekt zaplatí za úrokové náklady 393 750,00 Kč. Po zbytek platnosti úvěru tj. 1.10.2020 – 28.2.2021 je počítán pouze poplatek za rezervaci zdrojů. V našem případě se jedná o poplatek za 5 měsíců, tj. 3 000,00 Kč. Celkem stavební firma za úrokové a neúrokové náklady zaplatí 393 750,00 Kč. Pokud by stavební chtěla profinancovat pouze realizovanou zakázku je pro podnik výhodnější zvolení krátkodobého zakázkového úvěru s ohledem na nižší úrokové a neúrokové náklady. Na druhou stranu v případě zvolení revolvingového úvěru má po splacení z inkasa zakázky subjekt k dispozici na další 5 měsíců úvěrový rámec ve výši 15 000 000,00 s tím, že za tuto formu rezervy zaplatí pouze 5 000,00 Kč. Zároveň může firma zažádat o podporu Českomoravské rozvojové a záruční banky, a.s. v Programu EXPANZE, kde je možné využít finanční podporu na úroky až do výše 2 000 000,00 Kč.

v Kč	Zakázkový úvěr	Revolvingový úvěr
Výše úvěru	15 000 000,00	15 000 000,00
Úrokové náklady (rezervace + úroky)	1 250,00	3 000,00
	219 750,00	393 750,00
Neúrokové náklady	0,00	0,00
CELKEM (náklady)	221 000,00	396 750,00

Tabulka 10: Výsledky financování stavebního podniku - úvěr na zakázku, zdroj: vlastní zpracování

Financování nákupu užitkového vozidla

Financování nákupu užitkového vozidla bylo navrhnuto formou leasingu nebo střednědobým spláceným úvěrem. V případě využití střednědobého spláceného úvěru je možné využití odpisů. Celkem může daný subjekt využití oprávky ve výši 518 000,00 Kč, které budou uvedeny v nákladovém účtu: „Odpisy samostatného movitého majetku“. Úrokové a neúrokové náklady jsou v tomto případě v celkové výši 63 616,75 Kč.

Financování formou leasingu má stejný charakter jako u financování nákup zemědělského stroje: i) jednoduchá administrativa, ii) zajištění pouze nakupovaným strojem, iii) součástí leasingu je i pojištění, iv) výše leasingu včetně DPH. V případu financování nákupu užitkového vozidla je výše leasingu, v případě akontace ve výši 20 %, 501 426,00 Kč. Celkové úrokové a neúrokové náklady jsou ve výši 31 047,37 Kč.

V tomto případě se z pohledu úrokových a neúrokových nákladů jeví jako vhodnější využití leasingu. Výhodnost úvěru nebo leasingu není možné jednoznačně říct. U střednědobého úvěru je možné využití oprávky do nákladů a tím snížit daňový základ subjektu. Záleží tedy na firmě, co bude z ekonomického hlediska výhodnější.

v Kč	Střednědobý úvěr	Leasing
Výše úvěru	518 000,00	501 426,00
Úrokové náklady	52 816,00	31 047,37
Neúrokové náklady	10 800,00	10 000,00
CELKEM (náklady)	63 616,00	41 047,37

Tabulka 11: Výsledky financování stavebního podniku - nákup vozidla, zdroj: vlastní zpracování

Financování formou bankovních záruk:

Bankovní záruky jsou jedním z nejužívanějších zajišťovacích instrumentů, které zmírňují obchodní rizika. Bankovní záruka vzniká prohlášení komerční banky v záruční listině, že uspokojí věřitele (beneficienta) do výše určité finanční částky podle obsahu záruční listiny, v případě že určitá třetí osoba (dlužník) nesplní svůj závazek a věřitel splní podmínky stanované v záruční listině.

U zvolené stavební firmy je uvedena bankovní záruka za nabídku a bankovní záruka za správné provedení smlouvy. Bankovní záruka za nabídku má většinou krátkodobý charakter. Za vystavení této záruční listiny podnikatelský subjekt zaplatí pouze 1 146,00 Kč za celou dobu trvání bankovní záruky. Krátkodobé bankovní záruky bývají bez zajištění. Další možností je složení finanční hotovosti (jistoty) na běžný účet zadavatele. Požadovaná výše bankovní záruky je 500 000,00 Kč. V případě zvolení této varianty bude muset firma složit tuto částku na účet zadavatele a finanční prostředky bude mít po dobu trvání výběrového řízení blokovány. Pro stavební podniky není tato varianta výhodná. Důvodem je, že za 3 měsíce může tyto prostředky vložit na spořící nebo termínovaný účet, kde se mu budou úročit. Náklady za vystavení záruční listiny komerční bankou nejsou veliké, tudíž doporučuji využití bankovních záruk než blokací finančních prostředků.

Záruka za správné provedení smlouvy má charakter střednědobé bankovní záruky. Platnost záruky je od 1.6.2020 do 30.4.2022. Celková požadovaná výše bankovní záruky je 10% z ceny o dílo, tj. 2 500 000,00 Kč. S ohledem na délku platnosti záruky, je vyžadováno

zajištění formou terminovaného účtu nebo blokace částky na běžném účtu. V našem případě je požadována blokace na termínovaném účtu ve výši 10 %, tj. 250 000,00 Kč. Terminované účty jsou většinou ještě úročené nějakou sazbou. V našem případě je výše úroků z terminované účtu ve výši 121 496,24 Kč před zdaněním. Celkové náklady na vystavenou záruku jsou ve výši 5 750,00 Kč. Vklad ve výši 250 000,00 Kč má dvojí využití: i) slouží jako zajištění k vydané bankovní záruce, ii) způsob získání finanční prostředků. Pokud by subjekt nevyužil možnost bankovní záruky musel by složit na účet věřitele částku 2 500 000,00 Kč, která by byla 23 měsíců nedostupná a podnik by jí nemohl využít k dalším potřebám. Dospěla jsem k názoru, že bankovní záruky jsou velmi důležitý bankovní produkt pro stavební firmy, který je využívaný prakticky denně.

8 Závěr

Cílem práce bylo zhodnocení financování subjektů podnikajících v sektoru zemědělství a stavebnictví. Každý obor podnikání má své specifické potřeby a požadavky pro svoji činnost. Vlastní zdroje, konkrétně zisk a odpisy, jsou závislé na hospodaření každého podnikatelského subjektu. Není tak možné jednoznačně konstatovat, kolik prostředků z vlastních zdrojů může zvolený subjekt využít. Důvodem je, že práce nebyla zaměřena na analýzu finančních výsledků podniku. Výše vlastních zdrojů byla zvolena na základě prognózy s přihlédnutím na statistické údaje hospodaření subjektů v daném odvětví. Financování formou vlastních zdrojů bylo využito pouze v případě investičního úvěru u zemědělského podniku. Na základě zjištěných obecných informací lze tvrdit, že tvorba zdrojů z vlastního kapitálu u zemědělských subjektů, je více tvořena odpisy než je tomu u stavebního podniku. Důvodem jsou pravidelné investice do movitého a nemovitého majetku, u něhož dochází k pravidelným odpisům dlouhodobého majetku.

Potřeba cizího kapitálu je u každého subjektu rozdílná. Zemědělské subjekty často vyžadují cizí zdroje krátkodobého i dlouhodobého charakteru. Dlouhodobé investice jsou důležité s ohledem na nákup půdy, strojů a na modernizaci nebo výstavbu budov. Krátkodobé cizí zdroje zemědělské subjekty využívají na krátkodobé překlenutí nedostatku finančních prostředků. Na základě provedených výpočtů a analýz je pro zemědělské subjekty důležité využívání národních nebo evropských dotací. Zemědělským subjektům doporučuji, v případě připravovaného projektu kontaktování odborného poradce přes dotace, který poradí s možnostmi využití jednotlivých podpůrných programů. Náklady za odbornou radu bývají někdy vysoké, ale s ohledem na výši realizované investice jsou zanedbatelné a v budoucnu dojde k jejich návratnosti.

Firma podnikající ve stavebnictví požaduje dlouhodobý úvěr pouze v případě nákupu nového sídla nebo rekonstrukce budovy / areálu firmy, nejedná se o pravidelnou potřebu. Provozní financování je pro stavební firmu velmi důležitým zdrojem finančních prostředků. Menší firmy nevystavují zálohové faktury, tudíž potřebují finance na nákup materiálu. Firmám podnikající ve stavebnictví doporučuji využití krátkodobého financování pouze v případech, kdy nemají vlastní zdroje na pokrytí závazků a nákupu materiálu. Výběr vhodného produktu je vždy dobré zkonzultovat s odborníkem přes finance nebo konkrétním bankovním poradce finanční instituce a najít vhodné řešení. Finanční poradce někdy nabízí subjektu nesmyslně vysoké limity financování, aby získal odměny na provizích. Firma by

neměla využívat vysokého limitu financování, protože pak dochází k jeho pravidelnému využívání a v případě nižší zakázkové zajištěnosti není podnik schopen ustát svým závazkům a dochází k úpadku.

Financování formou cizích zdrojů je dostupné pro všechny subjekty bez rozdílu na velikost, délku historie podnikání nebo odvětví podnikání. Důležité je vědět, že nějaké možnosti na bankovním trhu jsou a mohou být upraveny na základě požadavku firmy. Přínosem této práce je zjištění základních potřeb financování firem působících v zemědělství a stavebnictví. Popsány byly možnosti financování cizími zdroji formou úvěrů, leasingů a dotací s následným zhodnocením výhodnosti pro daný podnik. Dále může tato práce sloužit jako průvodce řešení financování formou cizích zdrojů pro podobné podniky v odvětví.

9 Seznam použitých zdrojů

BRABEC, Ing. Jiří. Finanční gramotnost: *Srozumitelně a bez překážek*. čtvrté. Plzeň: ABC Finančního vzdělání, 2016. ISBN 978-80-905057-1-1.

ČERVENKA, Miroslav, Dagmar IRCINGOVÁ a Miroslav ŠKVÁRA. *Spotřebitelské úvěry 2017.* Praha: Miroslav Škvára 2017. ISBN 978-80-904823-4-0

KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovnictví: Teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4.

MALEC, K. – KALA, V. – ŘEZBOVÁ, H. – HOMOLKA, J. – PLETICHOVÁ, D. – MACH, J. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA, – SLABOCH, J. *Základy podnikové ekonomiky.* Praha: Česká zemědělská univerzita, 2017. ISBN 9788021327825.

MELUZÍN, PH.D., doc.Ing. Tomáš a Ing. Václav ZEMAN. *Bankovní produkty a služby.* Brno: AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM, 2014. ISBN 978-80-214-4841-4.

TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra a Eva JELÍNKOVÁ. *Podniková ekonomika - klíčové oblasti*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0689-9.

Autor neuveden. Pollumajanduse registrite ja informatsiooni amet [online]. 2018 [cit. 2018-06-24]. Dostupné z: https://www.pria.ee/en/about

Autor neuveden. Portál eAGRI – resortní portál Ministerstva zemědělství [online]. [cit. 2018-06-24]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/mze/

Autor neuveden. Portál farmáře (eAGRI) [online]. [cit. 2018-06-24]. Dostupné z: h□p://eagri.cz/public/web/mze/farmar/ Státní zemědělský intervenční fond [online]. [cit. 2018-06-24]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs.

Autor neuveden. *Unie malých a středních podniků: Definice SME* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.sme-union.cz/definice-sme/

Autor neuveden. *BusinessInfo.cz: Koncepce podpory MSP 2014-2020* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/koncepce-politiky-msp-2014-2020-27913.html

Autor neuveden. *TWISTO: Twisto Pay* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.twisto.cz/pay/

Autor neuveden. *BusinessInfo.cz: Státní dotace a programy podpory* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/statni-dotace-a-programy-podpory.html

Autor neuveden. *ČMZRB* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cmzrb.cz/podnikatele/zaruky/m-zaruka-za-uver-v-programu-zaruka-2015-az-2023/?rc

Autor neuveden. *ČMZRB* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cmzrb.cz/podnikatele/zaruky/zaruka-zrs/?rc

Autor neuveden. *PGRLF a.s.* [online]. [cit. 2019-10-28]. Dostupné z: https://www.pgrlf.cz/o-spolecnosti/napln-cinnosti/

Autor neuveden. *PGRLF a.s.: Programy* [online]. [cit. 2019-11-24]. Dostupné z: https://www.pgrlf.cz/programy/

Autor neuveden. *BusinessInfo.cz: Zdroje financování z EU* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/zdroje-financovani-z-eu.html

Autor neuveden. *DotaceEU: Programové období 2021 - 2027* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/KOHEZNI-POLITIKA-PO-ROCE-2020

Autor neuveden. DotaceEU: Programové období 2014-2020. *DotaceEU* [online]. [cit. 2019-10-28]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020

Autor neuveden. *EAgri: Ministerstvo zemědělství* [online]. [cit. 2019-10-28]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-a-evropska-unie/spolecna-zemedelska-politika/spolecna-zemedelska-politika-po-reforme.html

Autor neuveden. *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. Přímé platby [cit. 2019-11-19]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/prime-platby

Autor neuveden. *EAGRI: Opatření* [online]. [cit. 2019-11-19]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/opatreni/

Autor neuveden. *Státní zemědělský intervenční fond: Přímé platby* [online]. [cit. 2019-10-28]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/prime-platby

Autor neuveden. *DotaceEU: Evropská investiční banka (EIB)* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovnik-pojmu/E/Evropska-investicni-banka-(EIB)

Autor neuveden. *DotaceEU: Evropská investiční banka (EIB)* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovnik-pojmu/E/Evropsky-investicni-fond-(EIF-European-Investmen

Autor neuveden. *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/o-nas

Autor neuveden. *European Investment Bank: About us* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z:https://www.eib.org/en/about/index.htm

Autor neuveden. *ČMZRB: Expanze* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.cmzrb.cz/podnikatele/uvery/expanze/?rc

Autor neuveden. *ČMZRB: Expanze - záruky* [online]. [cit. 2019-11-10]. Dostupné z: https://www.cmzrb.cz/podnikatele/zaruky/expanze-zaruky/?rc

ČTK. E15.cz [online]. [cit. 2019-11-16]. Dostupné z: https://www.e15.cz/byznys/potraviny/propad-zamestnanosti-v-zemedelstvi-se-loni-po-letech-zastavil-vetsine-je-kolem-padesatky-1360598

KAROLÍNA MENCLOVÁ. ČMSZP [online]. [cit. 2019-11-16]. Dostupné z: http://cmszp.cz/mze/2019/situacni-a-vyhledova-zprava-puda-2018/

Autor neuveden. *Česká národní banka: pribor* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/penezni-trh/pribor/fixing-urokovych-sazeb-na-mezibankovnim-trhu-depozit-pribor/prumerne.html?rok=2019

Autor neuveden. *Klas Nekoř* [online]. [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: Klas Nekoř [online]. [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: http://www.prodej.klas-nekor.cz/produkt/77/jaguar-870-840

Autor neuveden. *AutoPoint: Výkup a prodej ojetých vozů se zárukou* [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z: https://autopoint.autopalace.cz/ojete-vozy/3/?do=searchEngine-form-submit&queue=bodyworks&bodyworks%5B0%5D=skř%C3%ADň&bodyworks%5B1%5D=užitkové+vozidlo&bodyworks%5B2%5D=pick+up&bodyworks%5B3%5D=valn%C3%ADk

Autor neuveden. *Finance.cz* [online]. [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://www.finance.cz/makrodata-eu/menove-ukazatele/sazby-cnb/

Autor neuveden. *ByznysWeb.cz* [online]. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://www.byznysweb.cz/a/1121/swot-analyza

Autor neuveden. *Banky.cz* [online]. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: https://www.banky.cz/bankovni-slovnik/pribor/

Autor neuveden. *Interní finanční zdroje* [online]. , 4 strany [cit. 2019-11-26]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=54270

Přílohy

Tabulka 12: Splátkový plán - zemědělský subjekt bez dotací

	Částka úvěru	**50 000 000 Kč**		**Úroková sazba**	**2,04%**	
				Splátka měsíčně		**342 390 Kč**
	Splatnost	**14**				
				Úrok		Úmor
1	Klesání úvěru	50 000 000 Kč		85 000 Kč		257 390 Kč
2		49 742 610 Kč		84 562 Kč		257 828 Kč
3		49 484 781 Kč		84 124 Kč		258 266 Kč
4		49 226 515 Kč		83 685 Kč		258 705 Kč
5		48 967 810 Kč		83 245 Kč		259 145 Kč
6		48 708 664 Kč		82 805 Kč		259 586 Kč
7		48 449 079 Kč		82 363 Kč		260 027 Kč
8		48 189 052 Kč		81 921 Kč		260 469 Kč
9		47 928 582 Kč		81 479 Kč		260 912 Kč
10		47 667 671 Kč		81 035 Kč		261 355 Kč
11		47 406 315 Kč		80 591 Kč		261 800 Kč
12		47 144 515 Kč		80 146 Kč		262 245 Kč
13	2.rok	46 882 271 Kč		79 700 Kč		262 691 Kč
14		46 619 580 Kč		79 253 Kč		263 137 Kč
15		46 356 443 Kč		78 806 Kč		263 585 Kč
16		46 092 858 Kč		78 358 Kč		264 033 Kč
17		45 828 826 Kč		77 909 Kč		264 481 Kč
18		45 564 344 Kč		77 459 Kč		264 931 Kč
19		45 299 413 Kč		77 009 Kč		265 381 Kč
20		45 034 031 Kč		76 558 Kč		265 833 Kč
21		44 768 199 Kč		76 106 Kč		266 285 Kč
22		44 501 914 Kč		75 653 Kč		266 737 Kč
23		44 235 177 Kč		75 200 Kč		267 191 Kč
24		43 967 986 Kč		74 746 Kč		267 645 Kč
25	3.rok	43 700 341 Kč		74 291 Kč		268 100 Kč
26		43 432 241 Kč		73 835 Kč		268 556 Kč
27		43 163 686 Kč		73 378 Kč		269 012 Kč
28		42 894 674 Kč		72 921 Kč		269 470 Kč
29		42 625 204 Kč		72 463 Kč		269 928 Kč
30		42 355 276 Kč		72 004 Kč		270 387 Kč
31		42 084 890 Kč		71 544 Kč		270 846 Kč
32		41 814 044 Kč		71 084 Kč		271 307 Kč
33		41 542 737 Kč		70 623 Kč		271 768 Kč
34		41 270 969 Kč		70 161 Kč		272 230 Kč

35		40 998 739 Kč		69 698 Kč		272 693 Kč
36		40 726 047 Kč		69 234 Kč		273 156 Kč
37	4.rok	40 452 890 Kč		68 770 Kč		273 621 Kč
38		40 179 270 Kč		68 305 Kč		274 086 Kč
39		39 905 184 Kč		67 839 Kč		274 552 Kč
40		39 630 632 Kč		67 372 Kč		275 018 Kč
41		39 355 614 Kč		66 905 Kč		275 486 Kč
42		39 080 128 Kč		66 436 Kč		275 954 Kč
43		38 804 174 Kč		65 967 Kč		276 423 Kč
44		38 527 750 Kč		65 497 Kč		276 893 Kč
45		38 250 857 Kč		65 026 Kč		277 364 Kč
46		37 973 493 Kč		64 555 Kč		277 836 Kč
47		37 695 657 Kč		64 083 Kč		278 308 Kč
48		37 417 350 Kč		63 609 Kč		278 781 Kč
49	5.rok	37 138 569 Kč		63 136 Kč		279 255 Kč
50		36 859 314 Kč		62 661 Kč		279 730 Kč
51		36 579 584 Kč		62 185 Kč		280 205 Kč
52		36 299 379 Kč		61 709 Kč		280 682 Kč
53		36 018 697 Kč		61 232 Kč		281 159 Kč
54		35 737 539 Kč		60 754 Kč		281 637 Kč
55		35 455 902 Kč		60 275 Kč		282 115 Kč
56		35 173 786 Kč		59 795 Kč		282 595 Kč
57		34 891 191 Kč		59 315 Kč		283 075 Kč
58		34 608 116 Kč		58 834 Kč		283 557 Kč
59		34 324 559 Kč		58 352 Kč		284 039 Kč
60		34 040 520 Kč		57 869 Kč		284 522 Kč
61	6.rok	33 755 999 Kč		57 385 Kč		285 005 Kč
62		33 470 993 Kč		56 901 Kč		285 490 Kč
63		33 185 504 Kč		56 415 Kč		285 975 Kč
64		32 899 529 Kč		55 929 Kč		286 461 Kč
65		32 613 067 Kč		55 442 Kč		286 948 Kč
66		32 326 119 Kč		54 954 Kč		287 436 Kč
67		32 038 683 Kč		54 466 Kč		287 925 Kč
68		31 750 758 Kč		53 976 Kč		288 414 Kč
69		31 462 344 Kč		53 486 Kč		288 905 Kč
70		31 173 439 Kč		52 995 Kč		289 396 Kč
71		30 884 044 Kč		52 503 Kč		289 888 Kč
72		30 594 156 Kč		52 010 Kč		290 380 Kč
73	7.rok	30 303 776 Kč		51 516 Kč		290 874 Kč
74		30 012 902 Kč		51 022 Kč		291 369 Kč
75		29 721 533 Kč		50 527 Kč		291 864 Kč
76		29 429 669 Kč		50 030 Kč		292 360 Kč
77		29 137 309 Kč		49 533 Kč		292 857 Kč
78		28 844 452 Kč		49 036 Kč		293 355 Kč
79		28 551 097 Kč		48 537 Kč		293 854 Kč
80		28 257 243 Kč		48 037 Kč		294 353 Kč
81		27 962 890 Kč		47 537 Kč		294 854 Kč

82		27 668 037 Kč		47 036 Kč		295 355 Kč
83		27 372 682 Kč		46 534 Kč		295 857 Kč
84		27 076 825 Kč		46 031 Kč		296 360 Kč
85	8.rok	26 780 465 Kč		45 527 Kč		296 864 Kč
86		26 483 601 Kč		45 022 Kč		297 368 Kč
87		26 186 233 Kč		44 517 Kč		297 874 Kč
88		25 888 359 Kč		44 010 Kč		298 380 Kč
89		25 589 979 Kč		43 503 Kč		298 888 Kč
90		25 291 091 Kč		42 995 Kč		299 396 Kč
91		24 991 696 Kč		42 486 Kč		299 905 Kč
92		24 691 791 Kč		41 976 Kč		300 414 Kč
93		24 391 377 Kč		41 465 Kč		300 925 Kč
94		24 090 451 Kč		40 954 Kč		301 437 Kč
95		23 789 015 Kč		40 441 Kč		301 949 Kč
96		23 487 065 Kč		39 928 Kč		302 462 Kč
97	9.rok	23 184 603 Kč		39 414 Kč		302 977 Kč
98		22 881 626 Kč		38 899 Kč		303 492 Kč
99		22 578 135 Kč		38 383 Kč		304 008 Kč
100		22 274 127 Kč		37 866 Kč		304 524 Kč
101		21 969 602 Kč		37 348 Kč		305 042 Kč
102		21 664 560 Kč		36 830 Kč		305 561 Kč
103		21 359 000 Kč		36 310 Kč		306 080 Kč
104		21 052 919 Kč		35 790 Kč		306 601 Kč
105		20 746 319 Kč		35 269 Kč		307 122 Kč
106		20 439 197 Kč		34 747 Kč		307 644 Kč
107		20 131 553 Kč		34 224 Kč		308 167 Kč
108		19 823 386 Kč		33 700 Kč		308 691 Kč
109	10.rok	19 514 696 Kč		33 175 Kč		309 216 Kč
110		19 205 480 Kč		32 649 Kč		309 741 Kč
111		18 895 739 Kč		32 123 Kč		310 268 Kč
112		18 585 471 Kč		31 595 Kč		310 795 Kč
113		18 274 676 Kč		31 067 Kč		311 324 Kč
114		17 963 352 Kč		30 538 Kč		311 853 Kč
115		17 651 500 Kč		30 008 Kč		312 383 Kč
116		17 339 117 Kč		29 476 Kč		312 914 Kč
117		17 026 203 Kč		28 945 Kč		313 446 Kč
118		16 712 757 Kč		28 412 Kč		313 979 Kč
119		16 398 778 Kč		27 878 Kč		314 513 Kč
120		16 084 265 Kč		27 343 Kč		315 047 Kč
121	11.rok	15 769 218 Kč		26 808 Kč		315 583 Kč
122		15 453 635 Kč		26 271 Kč		316 119 Kč
123		15 137 516 Kč		25 734 Kč		316 657 Kč
124		14 820 859 Kč		25 195 Kč		317 195 Kč
125		14 503 664 Kč		24 656 Kč		317 734 Kč
126		14 185 930 Kč		24 116 Kč		318 274 Kč
127		13 867 655 Kč		23 575 Kč		318 815 Kč
128		13 548 840 Kč		23 033 Kč		319 357 Kč

129		13 229 483 Kč		22 490 Kč		319 900 Kč
130		12 909 582 Kč		21 946 Kč		320 444 Kč
131		12 589 138 Kč		21 402 Kč		320 989 Kč
132		12 268 149 Kč		20 856 Kč		321 535 Kč
133	12.rok	11 946 614 Kč		20 309 Kč		322 081 Kč
134		11 624 533 Kč		19 762 Kč		322 629 Kč
135		11 301 904 Kč		19 213 Kč		323 177 Kč
136		10 978 727 Kč		18 664 Kč		323 727 Kč
137		10 655 000 Kč		18 114 Kč		324 277 Kč
138		10 330 723 Kč		17 562 Kč		324 828 Kč
139		10 005 895 Kč		17 010 Kč		325 380 Kč
140		9 680 515 Kč		16 457 Kč		325 934 Kč
141		9 354 581 Kč		15 903 Kč		326 488 Kč
142		9 028 093 Kč		15 348 Kč		327 043 Kč
143		8 701 051 Kč		14 792 Kč		327 599 Kč
144		8 373 452 Kč		14 235 Kč		328 156 Kč
145	13.rok	8 045 296 Kč		13 677 Kč		328 713 Kč
146		7 716 583 Kč		13 118 Kč		329 272 Kč
147		7 387 310 Kč		12 558 Kč		329 832 Kč
148		7 057 478 Kč		11 998 Kč		330 393 Kč
149		6 727 086 Kč		11 436 Kč		330 954 Kč
150		6 396 131 Kč		10 873 Kč		331 517 Kč
151		6 064 614 Kč		10 310 Kč		332 081 Kč
152		5 732 533 Kč		9 745 Kč		332 645 Kč
153		5 399 888 Kč		9 180 Kč		333 211 Kč
154		5 066 678 Kč		8 613 Kč		333 777 Kč
155		4 732 900 Kč		8 046 Kč		334 345 Kč
156		4 398 556 Kč		7 478 Kč		334 913 Kč
157	14.rok	4 063 643 Kč		6 908 Kč		335 482 Kč
158		3 728 161 Kč		6 338 Kč		336 053 Kč
159		3 392 108 Kč		5 767 Kč		336 624 Kč
160		3 055 484 Kč		5 194 Kč		337 196 Kč
161		2 718 288 Kč		4 621 Kč		337 769 Kč
162		2 380 518 Kč		4 047 Kč		338 344 Kč
163		2 042 175 Kč		3 472 Kč		338 919 Kč
164		1 703 256 Kč		2 896 Kč		339 495 Kč
165		1 363 761 Kč		2 318 Kč		340 072 Kč
166		1 023 689 Kč		1 740 Kč		340 650 Kč
167		683 039 Kč		1 161 Kč		341 229 Kč
168		341 809 Kč		581 Kč		341 809 Kč

Tabulka 13: Splátkový plán – zemědělský subjekt úvěr bez dotací

Částka úvěru	**70 500 000 Kč**		**Úroková sazba**	**2,04%**		
			Splátka měsíčně		**482 771 Kč**	
Splatnost	**14**					
			Úrok		Úmor	
1	Klesání úvěru	70 500 000 Kč		119 850 Kč		362 921 Kč
2		70 137 079 Kč		119 233 Kč		363 538 Kč
3		69 773 542 Kč		118 615 Kč		364 156 Kč
4		69 409 386 Kč		117 996 Kč		364 775 Kč
5		69 044 612 Kč		117 376 Kč		365 395 Kč
6		68 679 217 Kč		116 755 Kč		366 016 Kč
7		68 313 201 Kč		116 132 Kč		366 638 Kč
8		67 946 563 Kč		115 509 Kč		367 261 Kč
9		67 579 301 Kč		114 885 Kč		367 886 Kč
10		67 211 416 Kč		114 259 Kč		368 511 Kč
11		66 842 904 Kč		113 633 Kč		369 138 Kč
12		66 473 767 Kč		113 005 Kč		369 765 Kč
13	2.rok	66 104 001 Kč		112 377 Kč		370 394 Kč
14		65 733 608 Kč		111 747 Kč		371 023 Kč
15		65 362 584 Kč		111 116 Kč		371 654 Kč
16		64 990 930 Kč		110 485 Kč		372 286 Kč
17		64 618 644 Kč		109 852 Kč		372 919 Kč
18		64 245 725 Kč		109 218 Kč		373 553 Kč
19		63 872 172 Kč		108 583 Kč		374 188 Kč
20		63 497 984 Kč		107 947 Kč		374 824 Kč
21		63 123 160 Kč		107 309 Kč		375 461 Kč
22		62 747 699 Kč		106 671 Kč		376 100 Kč
23		62 371 600 Kč		106 032 Kč		376 739 Kč
24		61 994 861 Kč		105 391 Kč		377 379 Kč
25	3.rok	61 617 481 Kč		104 750 Kč		378 021 Kč
26		61 239 460 Kč		104 107 Kč		378 664 Kč
27		60 860 797 Kč		103 463 Kč		379 307 Kč
28		60 481 490 Kč		102 819 Kč		379 952 Kč
29		60 101 538 Kč		102 173 Kč		380 598 Kč
30		59 720 940 Kč		101 526 Kč		381 245 Kč
31		59 339 695 Kč		100 877 Kč		381 893 Kč
32		58 957 801 Kč		100 228 Kč		382 542 Kč
33		58 575 259 Kč		99 578 Kč		383 193 Kč
34		58 192 066 Kč		98 927 Kč		383 844 Kč
35		57 808 222 Kč		98 274 Kč		384 497 Kč
36		57 423 726 Kč		97 620 Kč		385 150 Kč
37	4.rok	57 038 576 Kč		96 966 Kč		385 805 Kč

38		56 652 770 Kč		96 310 Kč		386 461 Kč
39		56 266 310 Kč		95 653 Kč		387 118 Kč
40		55 879 192 Kč		94 995 Kč		387 776 Kč
41		55 491 416 Kč		94 335 Kč		388 435 Kč
42		55 102 981 Kč		93 675 Kč		389 096 Kč
43		54 713 885 Kč		93 014 Kč		389 757 Kč
44		54 324 128 Kč		92 351 Kč		390 420 Kč
45		53 933 708 Kč		91 687 Kč		391 083 Kč
46		53 542 625 Kč		91 022 Kč		391 748 Kč
47		53 150 877 Kč		90 356 Kč		392 414 Kč
48		52 758 463 Kč		89 689 Kč		393 081 Kč
49	5.rok	52 365 382 Kč		89 021 Kč		393 749 Kč
50		51 971 632 Kč		88 352 Kč		394 419 Kč
51		51 577 213 Kč		87 681 Kč		395 089 Kč
52		51 182 124 Kč		87 010 Kč		395 761 Kč
53		50 786 363 Kč		86 337 Kč		396 434 Kč
54		50 389 929 Kč		85 663 Kč		397 108 Kč
55		49 992 822 Kč		84 988 Kč		397 783 Kč
56		49 595 039 Kč		84 312 Kč		398 459 Kč
57		49 196 580 Kč		83 634 Kč		399 136 Kč
58		48 797 443 Kč		82 956 Kč		399 815 Kč
59		48 397 628 Kč		82 276 Kč		400 495 Kč
60		47 997 134 Kč		81 595 Kč		401 175 Kč
61	6.rok	47 595 958 Kč		80 913 Kč		401 857 Kč
62		47 194 101 Kč		80 230 Kč		402 541 Kč
63		46 791 560 Kč		79 546 Kč		403 225 Kč
64		46 388 335 Kč		78 860 Kč		403 910 Kč
65		45 984 425 Kč		78 174 Kč		404 597 Kč
66		45 579 828 Kč		77 486 Kč		405 285 Kč
67		45 174 543 Kč		76 797 Kč		405 974 Kč
68		44 768 569 Kč		76 107 Kč		406 664 Kč
69		44 361 905 Kč		75 415 Kč		407 355 Kč
70		43 954 550 Kč		74 723 Kč		408 048 Kč
71		43 546 502 Kč		74 029 Kč		408 742 Kč
72		43 137 760 Kč		73 334 Kč		409 436 Kč
73	7.rok	42 728 324 Kč		72 638 Kč		410 132 Kč
74		42 318 191 Kč		71 941 Kč		410 830 Kč
75		41 907 362 Kč		71 243 Kč		411 528 Kč
76		41 495 834 Kč		70 543 Kč		412 228 Kč
77		41 083 606 Kč		69 842 Kč		412 928 Kč
78		40 670 677 Kč		69 140 Kč		413 630 Kč
79		40 257 047 Kč		68 437 Kč		414 334 Kč
80		39 842 713 Kč		67 733 Kč		415 038 Kč
81		39 427 675 Kč		67 027 Kč		415 744 Kč
82		39 011 932 Kč		66 320 Kč		416 450 Kč
83		38 595 481 Kč		65 612 Kč		417 158 Kč
84		38 178 323 Kč		64 903 Kč		417 867 Kč

85	8.rok	37 760 456 Kč		64 193 Kč		418 578 Kč
86		37 341 878 Kč		63 481 Kč		419 289 Kč
87		36 922 588 Kč		62 768 Kč		420 002 Kč
88		36 502 586 Kč		62 054 Kč		420 716 Kč
89		36 081 870 Kč		61 339 Kč		421 431 Kč
90		35 660 439 Kč		60 623 Kč		422 148 Kč
91		35 238 291 Kč		59 905 Kč		422 866 Kč
92		34 815 425 Kč		59 186 Kč		423 584 Kč
93		34 391 841 Kč		58 466 Kč		424 304 Kč
94		33 967 536 Kč		57 745 Kč		425 026 Kč
95		33 542 511 Kč		57 022 Kč		425 748 Kč
96		33 116 762 Kč		56 298 Kč		426 472 Kč
97	9.rok	32 690 290 Kč		55 573 Kč		427 197 Kč
98		32 263 093 Kč		54 847 Kč		427 923 Kč
99		31 835 170 Kč		54 120 Kč		428 651 Kč
100		31 406 519 Kč		53 391 Kč		429 380 Kč
101		30 977 139 Kč		52 661 Kč		430 109 Kč
102		30 547 030 Kč		51 930 Kč		430 841 Kč
103		30 116 189 Kč		51 198 Kč		431 573 Kč
104		29 684 616 Kč		50 464 Kč		432 307 Kč
105		29 252 310 Kč		49 729 Kč		433 042 Kč
106		28 819 268 Kč		48 993 Kč		433 778 Kč
107		28 385 490 Kč		48 255 Kč		434 515 Kč
108		27 950 975 Kč		47 517 Kč		435 254 Kč
109	10.rok	27 515 721 Kč		46 777 Kč		435 994 Kč
110		27 079 727 Kč		46 036 Kč		436 735 Kč
111		26 642 992 Kč		45 293 Kč		437 478 Kč
112		26 205 514 Kč		44 549 Kč		438 221 Kč
113		25 767 293 Kč		43 804 Kč		438 966 Kč
114		25 328 327 Kč		43 058 Kč		439 712 Kč
115		24 888 614 Kč		42 311 Kč		440 460 Kč
116		24 448 154 Kč		41 562 Kč		441 209 Kč
117		24 006 946 Kč		40 812 Kč		441 959 Kč
118		23 564 987 Kč		40 060 Kč		442 710 Kč
119		23 122 277 Kč		39 308 Kč		443 463 Kč
120		22 678 814 Kč		38 554 Kč		444 217 Kč
121	11.rok	22 234 597 Kč		37 799 Kč		444 972 Kč
122		21 789 626 Kč		37 042 Kč		445 728 Kč
123		21 343 897 Kč		36 285 Kč		446 486 Kč
124		20 897 411 Kč		35 526 Kč		447 245 Kč
125		20 450 166 Kč		34 765 Kč		448 005 Kč
126		20 002 161 Kč		34 004 Kč		448 767 Kč
127		19 553 394 Kč		33 241 Kč		449 530 Kč
128		19 103 864 Kč		32 477 Kč		450 294 Kč
129		18 653 570 Kč		31 711 Kč		451 060 Kč
130		18 202 511 Kč		30 944 Kč		451 826 Kč
131		17 750 685 Kč		30 176 Kč		452 594 Kč

132		17 298 090 Kč		29 407 Kč		453 364 Kč
133	12.rok	16 844 726 Kč		28 636 Kč		454 135 Kč
134		16 390 592 Kč		27 864 Kč		454 907 Kč
135		15 935 685 Kč		27 091 Kč		455 680 Kč
136		15 480 005 Kč		26 316 Kč		456 455 Kč
137		15 023 551 Kč		25 540 Kč		457 231 Kč
138		14 566 320 Kč		24 763 Kč		458 008 Kč
139		14 108 312 Kč		23 984 Kč		458 786 Kč
140		13 649 526 Kč		23 204 Kč		459 566 Kč
141		13 189 959 Kč		22 423 Kč		460 348 Kč
142		12 729 612 Kč		21 640 Kč		461 130 Kč
143		12 268 481 Kč		20 856 Kč		461 914 Kč
144		11 806 567 Kč		20 071 Kč		462 699 Kč
145	13.rok	11 343 868 Kč		19 285 Kč		463 486 Kč
146		10 880 382 Kč		18 497 Kč		464 274 Kč
147		10 416 108 Kč		17 707 Kč		465 063 Kč
148		9 951 045 Kč		16 917 Kč		465 854 Kč
149		9 485 191 Kč		16 125 Kč		466 646 Kč
150		9 018 545 Kč		15 332 Kč		467 439 Kč
151		8 551 106 Kč		14 537 Kč		468 234 Kč
152		8 082 872 Kč		13 741 Kč		469 030 Kč
153		7 613 842 Kč		12 944 Kč		469 827 Kč
154		7 144 015 Kč		12 145 Kč		470 626 Kč
155		6 673 390 Kč		11 345 Kč		471 426 Kč
156		6 201 964 Kč		10 543 Kč		472 227 Kč
157	14.rok	5 729 736 Kč		9 741 Kč		473 030 Kč
158		5 256 706 Kč		8 936 Kč		473 834 Kč
159		4 782 872 Kč		8 131 Kč		474 640 Kč
160		4 308 232 Kč		7 324 Kč		475 447 Kč
161		3 832 786 Kč		6 516 Kč		476 255 Kč
162		3 356 531 Kč		5 706 Kč		477 064 Kč
163		2 879 467 Kč		4 895 Kč		477 876 Kč
164		2 401 591 Kč		4 083 Kč		478 688 Kč
165		1 922 903 Kč		3 269 Kč		479 502 Kč
166		1 443 401 Kč		2 454 Kč		480 317 Kč
167		963 085 Kč		1 637 Kč		481 133 Kč
168		481 951 Kč		819 Kč		481 951 Kč